

216

1954 M. 4

VIENYBĖ

LXVIII M. 48 N. 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. GRUODŽIO (DEC.) 10 D. 1954 M. • KAINA 10c.

DABAR AMERIKA JIEŠKO NORMALIŲ SANTYKIŲ SU SOVIETAIS

Valstybės sekretorius John Foster Dulles pareiškė, kad prezidentas Eisenhoweris atmetęs Republikonų partijos vadų pasiūlymą nutraukti diplomatinis santykius su Sovietų Sąjunga.

Prieš 13 metų...
Kyliai ir slėga
Bolševikmetyje
Nei šis, nei tas
JUOZAS TYSLIAVA

Ir šiandien negali atsistebėti: mažai betruko, kad idiotas būtų laimėjęs karą.
Tai buvo prieš 13 metų. Kaip šiandien, atsimenu Roosevelt kalbą, pasakytą tuojau po Pearl Harbor.
Jungtinių Valstybių prezidentas ne žodeliu neužsiminė karaujančios Vokietijos. Politinė išmintis jam diktavo ne provokuoti priešą.

Bet, štai, kitą dieną kalbą Hitleris. Ir ką gi? Girdi, — "Vokietija yra kare su Jungtinėmis Valstybėmis..."
Kas tą idiotą vertė šaukti vilką iš girios?
Tai buvo pradžio jo galo.

"Ką daryt, kad lietuvybė neišblėstų?" — klausia Bendruomenės organizacinis komitetas.

Atsišaukime, kuris dedamas čia pat, šiame Vienybės numeryje, atsakoma:

"Organizacinis komitetas jau sudarė komisiją tarybos rinkimams praveisti."

Komitetas komisija, o komisija taryba... Kylys kyli, o kylius slėga.

Zodžiu, "žemiau pasirašusieji", su prelatu Balkūnu priešakį, žino, "ką daryt, kad lietuvybė neišblėstų?"

Tik reikia sudaryti komisiją...

Prieš 60 metų (1894 m. gruodžio 29 d.) Vienybė deda korespondenciją iš Tiližės.

Rašoma apie A. Kursalio paskaitą, skaitytą "lietuviškos rasliavos draugystės suėjime".

Korespondencijoje sakoma: "Kas tikrai izmoksta vokiškai szkaloje arba namuose, tas tuojaus priima vokišką už savo prigimtą kalbą, arba motinos augina vaikus vokiečiais, ir jaunoji karta stato savo namus ant kapų lietuviškos."

Tai buvo prieš 60 metų. O dabar?...

Beje, jau netoli Vienybės 70 metų jubiliejus...

Meidutis Laupinaitis savo knygoje, "As kaltinu", mėgina atpasakoti dviejų žinomų komunistų, Zimano ir Niunkos, pasikalbėjimą.

Tai buvo bolševikmetyje. Vienas komunistų sako:

"...Nejtkiesi, bet faktas. Patsai Krupavičius šiandien pasiūlė draugui Paleckiui bendradarbiavimą ir visišką Kriksčionių Demokratų lojalumą komunistinei santvarkai, jeigu neliesime jų hierarchijos..."

Toliau komunistpalalkis taip šnekėjęs:

"Tu būkštai, kad pritrūksim propagandistų. Šiandien čia, šiame kabinete, bolševikinei propagandai dirbti siūlėsi du kunigai, septyni tautininkai, devyni žinomi liaudininkai ir net šešiolika socialdemokratų."

"As Jerimijaus balsu šaukiu", — tvirtina Meidutis Laupinaitis.

Bet, ar "As kaltinu" knygos autorius žino, kad žmonės, kurie garšiai šaukia, dažniausiai šaukia todėl, kad jie neturi ką pasakyti?...

Jungtinių Valstybių vyriausybė nuoširdžiai norinti normalių santykių tarp Vakarų Europos diplomatų ir Sovietų vyriausybės narių Maskvoje, — pareiškė Valstybės sekretorius Dulles, kalbėdamas spaudos konferencijoje Washingtone.

Valstybės sekretorius mano, kad dažnesni "neformalius pokalbiai" tarp komunistinio ir Vakarų pasaulių atstovų taip pat gali "daug padėti".

Šia proga Valstybės sekretorius pranešė, kad prezidentas Eisenhoweris atmetęs Republikonų partijos vadų pasiūlymą nutraukti diplomatinis santykius su Sovietų Sąjunga. Vietoj to, prezidentas siekia santykių su komunistais pagerinimo.

Valstybės sekretorius Dulles ta proga prisiminė paskutinį neformalų pasikalbėjimą tarp JAV ambasadoriaus Bohlen ir Sovietų Sąjungos premjero Malenkovo. Anot sekretoriaus, toki pasikalbėjimai gali prablaivinti tarptautinę atmosferą.

Tas pasikalbėjimas, kaip žinoma, įvyko lapkričio 7 d. revoliucijos sukakties minėjimo metu, kai JAV ambasadorius

Bohlen jau žinojo apie amerikiečių lėktuvo nušovimą Tolumose Rytuose. Dėl to Republikonų partijos sluogsniuose buvo kilę protestų. Senatorių Knowland, Bridges ir Margaret Chase Smith pakartotinai kalbėję apie diplomatinis santykių su Sovietais nutraukimą.

ROCKEFELLERIS NAUJOSE PAREIGOSE

Nelsonas A. Rockefelleris, viešas penkių milijonieriaus John D. Rockefellerio sūnu, šiomis dienomis prezidento Eisenhowerio sprendimu, paskirtas Baltųjų Rūmų administratyvinių patarėju užsienio politikos reikalais.

Šiuo metu Rockefelleris eina Sveikatos, Auklėjimo ir Labdaros Departamento sekretoriaus padėjėjo pareigas. Jis įvairioms atsakingoms pareigoms būdavo skiriamas ir demokratų administracijos laikais.

Savaime suprantama, Valstybės sekretorius ir toliau bus svarbiausias Prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais. Bet Rockefelleris, ben-

dradarbiaudamas su kitomis valdžios agentūromis, bus savo rūšies koordinatorius. Jo žinioje bus ir "šaltojo karo" strategijos reikalai.

KA IINDAI SOKO

Indijos spauda rašo, kaip amerikiečiai jaučiasi dėl jų lakūnų šalinimo komunistinėje Kinijoje.

Vienas Kalkutos laikraštis pastebi, kad šis Kinijos komunistų elgesys apsunks prezidento Eisenhowerio pastangas priešintis Amerikos elementams, reikalaujantiems imtis griežtų priemonių prieš Mao Tse Tungą ir jo režimą.

BŪSIMAS JAPONIJOS PREMIJERAS HATAYAMA

Kas tas būsimasis Japonijos premjeras Ichiro Hatoyama?

Jis esąs Amerikos, o ne komunistinės Kinijos, ar Sovietų Sąjungos draugas. Bet, kiti tai liečia prekybą su tomis šalimis, Hatoyama esąs realistas.

Hatoyama mano, kad Japonija neturėtų maišyti prekybos reikalų su politika.

Hatoyama faktinai yra Yoshidos draugas ir tos pačios, liberalų partijos organizatorius. Karo metu jis gyveno savo ūkyje, netoli Tokijo ir nesikišo į politiką.

Hatoyama kartą buvo paraližuotas ir todėl truputį slūbas.

Apie 1,000 moksleivių Ammane, Jordano sostinėje, demonstravo prieš Egipto ambasada, reikšdami protestą dėl šešių musulmonų brolių narių, kaltinamų pasikėsinimu prieš premjero Nasser gyvybę, pakorimo.

Didžiojo New Yorko lietuviai BALFo jubiliejais proga suaukojo \$9,764.20. Užbaigtuviniame BALFo Dešimtmetio Minėjimo ir 1954 m. Vajaus Komiteto posėdyje, lapkričio mėn. 22., vajaus komiteto pirmininkas kun. dr. Stasys Valiušaitis pasirašo čekį. Sėdi, iš kairės: komiteto finansų tvarkytojas Antanas Reventas, komiteto pirmininkas kun. dr. Stasys Valiušaitis ir BALF Iždininkas Albinas S. Trečlokas. Stovi, iš kairės: BALFo reikalų vedėjas Stasys Lušys, J. Aviziūnas, Adolfas Dimas, Jieva Trečiokienė, Juozas Ginkus 1. e. BALFo pirm. pareigas prel. Jonas Balkūnas, Vladas Kulpavičius ir Pranas Vainauskas.

VISIEMS AMERIKOS LIETUVIAMS

Lietuvybę išlaikyti galime tik visų lietuvių bendromis jėgomis, be skirtumo tikėjimo, politinių ir kitokių nusistatymų, — sako Amerikos Lietuvių Bendruomenės Organizacinis Komitetas

Niekas mūsų nežino, kodėl lietuvių tauta įsikūrė ne kur kitur, o prie Baltijos jūros rytinio kranto, ant kelio slavams į vakarus ir germanams į rytus. Bet mes visi žinome, kad per eilę šimtmečių Rusija ir Vokietija mūsų tautą kaip girnose mala. Tiesa, lietuvis atsparus. Nepasiduoda. Tik tada, kai Lietuva galingųjų kaitis griežtų priemonių prieš Mao Tse Tungą ir jo režimą.

ir tikėjimą persekiojo. Laisvės kovotojus žiauriai baudė. Dėl visa to per eilę metų apie trečdalis mūsų tautos iš Lietuvos išvyko į laisvę mylinčias šalis. Ši gausi išėmija Lietuvai daug gero yra padariusi. Daug gero tebedaro ir ateityje galės daryti. Tačiau ir pačiai išėmijai graso vienas didelis pavojus — savo lietuviškos tautos netektis. Kol turėjome nepriklausomą Lietuvą ir joje savas lietuviškas mokyklas, savą lietuvišką vyriausybę ir įstaigas, savą lietuvišką kariuomenę, — tai Lietuvoje lietuviybė klestėjo.

Bolševikų okupuotoj Lietuvoj kariuomenė rusų valdžia rusų mokykla rusiškos dvasios. Lietuvybė kas žingsnis persekiojama. Daug jaunų vyrų buvo partizanais. Daug lietuvių deportuota. Bolševikai nori Lietuvą nuleitvinti. Todėl išėmijai tenka ypatinga pareiga. Lietuvybę išlaikyti. Besirūpindami Lietuvą išlaisvinti, bekovodami su Lietuvos okupuota, neprivalome ir savęs pačių, savo lietuviškų reikalų apeisti. Buvo laikai, kada Amerikos lietuviybė gražiai gyvavo. Bet to jau nebėra. Mūsų tėvų ar mūsų pačių sunkaus darbo sukomis statytos bažnyčios vis mažiau beturi lietuvių. Mūsų parapinės mokyklos didžiąja dalimi pripildomos nelietuvių vaikų. Mūsų draugijos pamažu miršta, mirštant jų nariams. Mūsų parengimai nesulaukia to susidomėjimo, koks būdavo seniau. Mūsų jaunimas vis labiau atitrūksta nuo savo tėvų tradicijų, lietuvių kalbos ir pačios lietuviškos. Tik trisdešimt tūkstančių naujų ateivių atnešė vėl naują lietuviškos bangą. Bet ir šis lietuviškos pakilimas veikia ima slūgti.

- Premjero Mendes-France užsipyrimu, Prancūzijoje tęsiama kova su alkoholiu ir tuo pačiu kartu pieno gėrimo kampanija. Vaikai mokyklose verčiami gerti pieną. Prancūzijoje esąs didelis pienuių produktų perteklius.
- Popiežius Pijus XII, kuriam jau 78 metai, po paskutinės ligos esąs tiek sustiprėjęs, kad galis eiti visas pareigas.
- Valstybės sekretorius Dulles yra įpareigojęs JAV ambasadorių Maskvoje, Charles E. Bohlen, užmegsti neformalius santykius su Sovietų valdžios nariais.

- Egipto karinio teismo sprendimu, Kaire pakarti šeši musulmonų brolijos nariai, turėję samokslą nužudyti premjerą Nasser ir tuo būdu nuversti valdžią.
- Anglijoje ir iš dalies Skotijoje išskrito pirmasis šių metų sniegas.
- Etiopijos imperatorius Haile Selassie, apkeliaujęs Jungtines Valstybes, Meksiką ir Vakarų Europą, gruodžio 7 d. grįžo į Addis Ababą.
- Yoshidai pasitraukus, naujuoju Japonijos vyriausybės pirmininku numatomas Ichito Hatoyam, neseniai susiorganizavusių konservatyvių demokratų partijos vadas.
- Gruodžio 4 d. Ispanijos diktatorius Franco minėjo savo 62 gimtadienį.
- Maršalas Montgomery aiškina, kad jis negalys rasti telegramos, kurioje Churchillis minėjęs vokiečių armijos pasinaudojimo prieš sovietus galimybės.
- Gruodžio 7 d. naujasis Rumunijos ambasadorius Jungtinėse Valstybėse įteikė įgaliojimus prezidentui Eisenhoweri. Savo kalboje, prezidentas reikė viltį, kad Amerikos santykiai su komunistine Rumunija ateityje bus draugiškesni.
- Varšuvos laikraštis Zycie Warszawsky rašo, kad vakarinė Lenkija užplūdo laukinės katės ir vilkai "iš Sovietų Sąjungos..."
- Nepalo karalius Tribhubana Bir Bikram Jang Bahadur Shah Bahadur Shamsheer Jang netrukus su dviem žmonom atvyksta į Jungtines Valstybes.

Kas daryti, kad lietuviybė neišblėstų? Reikia lietuviams kuo daugiau tarpusavyje bendradarbiauti. Lietuvių jaunimui reikia tarpusavyje bendra-

(Nukeita | 4 psl.)

JUGOSLAVIJA ATNAUJINA SAITUS SU ROMOS KATALIKŲ IERARCHIJA

Jugoslavijos komunistų valdžia ir Romos katalikų hierarchija, pirmą kartą po 18 mėnesių, atnaujino derybas "skirtumams pašalinti."

Jugoslavų spauda praneša, kad vyskupas Franja Šeper iš Zagrebo ir kardinolas Stepi-

nac, kurį komunistinė jugoslavų valdžia buvo pasmerkusi ka lėti, lankėsi pas Kroatijos komunistų partijos vadą Vladimir Bakarić.

Tuomis pačiomis žiniomis, šio vizito metu buvo kalbėta apie santykių tarp valstybės ir katalikų bažnyčios atnaujinimą, taip pat apie kunigų, teisėjų Jugoslavijoje.

Ryšium su šiuo vizitu, Jugoslavijoje pasklido gandai, kad dar praėjus vasarą Vatikanas pradėjęs įsikišti santykių gerinimo su maršalo Tito valdžia.

Kadangi kardinolas Stepinac, kaip Jugoslavijos primato, veikla tebėra suvaržyta, todėl, sakoma, Vatikanas pavedęs vyskupui Šeper eiti kai kurias pirmojo pareigas.

Irano šachas Mohammed Riza Pahlevi atvyko dviejų mėnesių vizitui į Jungtines Valstybes, kurio metu, sakoma, jis Washingtone tarsis ir Vidurinių Rytų reikalais.

Pavyzdžiui, autoriaus pašalpa Lietuvos ordenu kavaleriams. Girdi, —

"...prisimintinas faktas, kad Prezidentūros kieme šlavėjas turėjo ant krūtinės net septynis dzingullukus. Kai atsistos vidury sodelio su šluota rankoje, būdavo panašus į Napoleono maršalą Zofrą."

Skystimas. Kur Napoleonas, kur Joffras..

Matote, kaip lengva tapti "public nuisance".

Bet, palaukite. Dar tik pirmas tomas...

Prezidentas Eisenhoweris, Louisianos gubernatorius Robert F. Kennon ir gen. Lucius Clay Baltuosiose Rūmose Washingtono. Čia buvo galutinai aptarta gubernatorių konferencijos pasiūlymas federalinei valdžiai skirti 25 milijonus dolerių Amerikos viešųjų statybos programai vykdyti.

Lt. pulk. Sigenasa kamanofo, vairavęs bombonešį Pearl Harbor užpuolimo metu, dabar vairuoja amerikiečių gamybos sprausminį lėktuvą Japonijoje. Jis yra vienas iš 13 gabiausių japonų lakūnų, kurie, amerikiečių padėdami, dabar organizuoja naują Japonijos oro laivyną.

KUPREVIČIŪTĖ IR KUPREVIČIUS MARGUČIO KONCERTO PROGRAMOJE

CHICAGO, ILL. — Lietuvių muzikinis gyvenimas yra daugelio atvejų labai supaprastėjęs: beveik visi jau išsidainavome... ir dabar tik kartojame seniai išskaitytus puslapius... Gerą, originalų, tikrosios muzikos pasirodymą retai besutiks. Už tai ilgėsya tokios muzikos vis labiau didėja.

Chicago lietuviai gali būti laimingi, vieną kitą kartą i metus galėdami pasigėrėti Margučio ruošiamais koncertais, kurie visados būna plataus masto, su geriausiomis įėjomis ir geriausiais kūriniiais. Štai šių metų gegužės 2 d. Civic Opera House Margučis savo koncerte turėjo dirigentą Vytautą Marijošų, specialiai iš Argentinos atkviestą smuikininkę Eleną Kuprevičiūtę ir Metropolitan Operos solistę Stokštūtę. Prie jų visų — dar didžiulį Chicago simfoninį orkestrą. Už tai nieko nuostabaus, kad tokie koncertai būna perpildyti lietuviais, su sirenkančių iki penkių tūkstančių. Tuo tarpu su mažom įėjom daug kam nepasiseka sutraukti šifrovų net iki penkių šimčių.

Beveik visiems jau pabodo monotoniškai kartojimai tų pačių dainų, tų pačių dainininkų, tų pačių autorių... Ir galima suprasti, dėl ko yra atsiradęs naujas lietuvių ilgėsya įdomios muzikos ir turingesnės programos bet kokių koncertų. Jie tą savo ilgėsį galės patenkinti sausio 2 d. įvykstančiame koncerte Chicagoje, kur bus vienas iš tikrai retų muzikos koncertų, kurio programą išpildys smuikininkė Eleną Kuprevičiūtė ir pianistas virtuozas Andrius Kuprevičius. Tai bus pirmasis šios rūšies koncertas, kuriuo verta susidomėti visiems, mylinčiams tikrąją muziką.

Salmos paskaita

BOSTON, MASS. — International Institute savo patalpose lapkričio 18 d. suruošė paskaitą: "Baltic States Contribution Toward World's Peace". Pagrindinių kalbėtojų buvo Lietuvos Konsulas adv. Ant. O. Salna.

Imant dėmesin, kad paskutiniais laikais vis dažniau ir dažniau kalbama apie "co-existence" galimybes, konsulas nurodė Baltijos valstybių atvejį. Išdėstė jų atgimimą, gražų gyvenimą tarp savęs, didelį progresą ir norą taikingai susgyventi su Sov. Rusija. To rezultate buvo pasirašyta visa eilė sutarčių tarp jos ir tų valstybių. Kylant antrajam pasauliniam karui, tos valstybės pasiskelbė neutraliomis. O ką tai padėjo? Sov. Sąjunga, nepaisydama visų sutarčių jas okupavo. Toliau Ant. Salna pavaizdavo terorą, deportacijas, pavaldines tai šurpulingais pavyzdžiais iš Lietuvos. Jis nurodė klausytojams, kad pagal Sovietų klasifikaciją, daugumas čia, salėje, esančių, klausytojų būtų kandidatais į kalėjimus ir deportacijas Sibiran.

Pirminkaujanti, dėkodama už paskaitą, pareiškė, kad tos paskaitos turėtų pasiklausyti vadovaujantieji politikai. Lapkričio 20 d. Latviai Bostonė suruošė savo Nepriklausomybės paskelbimo minėjimą. Lietuvių vardu juos sveikinė Konsulas A. O. Salna, nurodėdamas paskutinių metų ALT ir BALF veiklą. G. K.

THE VICTORY BAR

GĖRIMAI, UŽKANDŽIAI
John Davis—Devidaitis sav.

Buvęs Brooklyn biznieriuis, kviečia tautiečius atsilankyti.

5530 NO. MIAMI AVENUE,
MIAMI, FLORIDA

Chicago lietuvii visuomenėj tokių muzikos mylėtojų yra apsciai, ir jie visi nekantariai laukia sausio 2 d.—smuikininkės ir pianisto Jungtinio koncerto, kurį ruošia Margučis didingoj Maria High School Auditorioj. Bilietai jau gaudami! Marguty—6755 S. Western Ave.

Šis koncertas bus labai reikalingas ir gero skonio muzika, kurią išpildys smuikininkė Kuprevičiūtė ir pianistas Kuprevičius. V. P.

Tautos Fondo vajaus reikalai

HARTFORD, CONN. — JAV LB LOKO Finansų Komisijos nariai lapkr. 10 d. savo posėdy svarstė Tautos Fondo reikalus ir vienbalsiai nutarė: a) kogerčiausiai pravesti Tautos Fondui aukų rinkliavos vačiai b) vajaus metu platinti TF išleistus Lietuvių pasus ir ženklelius ir c) nustatė vajaus laiką nuo 1954 m. gruodžio 1 d. iki 1955 m. vasario 1 d.

JAV LB LOKO Finansų Komisija kreipėsi į visas JAV LB apylinkes ir apygardas, į v.sas lietuvių organizacijas, parapijas, draugijas ir klubus bei visus JAV lietuvius ir maloniai prašo į talką Tautos Fondui. Vajaus proga prašome visus įsigyti TF išleistus Lietuvių pasus ir ženklelius. Ženkleliai įkišiami į Lietuvos pasą bus amžini liudininkai, kiek asmuo yra pasaukojęs TF. Tenelieka nė vieno lietuviu, kuris vajaus proga nesisigytų Lietuvių pasą ir ženklelius. Atlikime savo pareigą, parodykime savo lietuviškąjį taurumą, remdami Tautos reikalus.

Lietuvių pasų ir ženklelių reikalais prašome kreiptis į JAV LB LOKO Finansų Komisijos administratorių. A. S. Trečioka, 315 Walnut St., Newark 5, N. J.

JAV LB LOKO Finansų Komisija: W. M. Chase, Firm., dr. P. Vileišis, Vicefirm., Pr. Purnas, Sekr., A. S. Trečioka, Adm. Nariai: kun. P. Totoraitis, V. Balkūnas, J. Balazaras.

DĖMESIO!

DĖMESIO

JAU IŠĖJO IŠ SPAUDOS
PIRMĄ KARTĄ LIETUVIŲ KALBA, DIDŽIULIS

AFORIZMŲ RINKINYS

Virs 1500 autorių rinktiniai: aforizmai, satyros, keisti užrašai, epitetai, žymniųjų žmonių paskutiniai žodžiai prieš mirtį, 50-ties tautų rinktinės patarlės, priežodžiai, humoristinės mintys ir kiti skaitiniai.

Virs 10,000 posakių visų amžių filosofų, poetų, rašytojų, teologų, ateistų, mokslininkų, politikų, avantiuristų ir kitų mintys, pradėdant Moze ir baigiant Pitigrilli. Maksimali, kurie šimtmečiais buvo draudžiami cenzūros.

Istraukos iš Biblijos, Korano, Talmudo ir kitų šventraščių Rinkinys turi 544 psl. gražiai įristas į kietus viršelius.

Labai patogus skaitymui formatas. Neatidėliojant užsakykit šią įdomią knygą sau ir savo pažįstamiems į tuos kraštus, kuriuose valutas išsiuntimas yra suvaržytas.

Dėl labai mažo tiražo, ši knyga į spaudos kioksus nebus stundžiama.

KAINA SU PERSIUNTIMU KANADOJE — \$6.00.
VISUR KITUR — \$6.50.

Siųskit pinigų šios knygos platintojui ir tuoj ją gausit.
M. CAPKAUSKAS, 1220 BISHOP STR., APT 3,
MONTREAL, QUE., CANADA (Tel. UN 1-1900)

Tel. 2-8819

EMPIRE BAR AND GRILL

PUKIAUSIAS RESTORANAS IR BARAS
Miami centre. — Lietuvis savininkas.
MUZIKA. — GĖRIMAI — GERA NUOTAIKA
101 N. E. FIRST AVE., MIAMI, FLORIDA

Tel. UN 62 237

NORMANDIE ISLE APARTMENTS

Ivairaus didumo butai. Dviem ir keturiems asmenim. Savaitel, sezonui ir visiems metams kviečiami savi žmonės, lietuviai.

ALBERTAS J. NAVICKAS, sav.
1159 71 ST. MIAMI BEACH, FLORIDA.

Petras Pivaronas, žinomas mūsų visuomenės veikėjas, neseniai minėjo dvigubą sukaktį: 72 metų savo amžiaus ir 22 metų Pittsburgho universiteto Lietuvių Kambario Komiteto pirminko pareigų. Dabar Petras Pivaronas yra visų tautinių universiteto kambarių tarybos pirminkas. Greta Ruth C. Mitchell, tų kambarių direktorė.

SPAUDOS SUKAKČIŲ MINĖJIMAS

WATERBURY, CONN. — Lietuviškosios spaudos 50 metų sukaktims, kai buvo atgauta spaudos laisvė Lietuvoje, paminėti Waterbury, bus:

Specialus minėjimas gruodžio 11 d. vakare per dr. M. J. Colney lietuvių radio valandės programą.

Sekmadienį — gruodžio 12 d. — šv. Juozapo bažnyčioje 11 val: pamaldos už knygnešius, lietuviškos spaudos kūrėjus, platintojus, rėmėjus ir kt.

Tą patį sekmadienį 3 val. p. lietuvių klubo (103 Green St.) salėje įvyks sukaktuvinis aktas su gera programa ir spaudos paroda.

Aktualią paskaitą skaitys rašytojas Stasys Santvaras iš Bostono.

Meninėje programos dalyje bus pasižymėjęs komp. A. Aleksio vadovaujamas vyrų kvartetas, dalyvaus ir skautai, bus pagerbti prie lietuviškosios spaudos darbo anais draudimo laikais prisidėję lietuviai, kurių vienas kitas gal trumpai papasakos ir savo prisiminimus.

Toje pačioje sukaktuvinio akto salėje akt. Viktoro Vaitkaus Lietuvių knygynas suorganizuos lietuviškosios spaudos parodą ir ten pat bus spaudos kioksas, kuriame mi-

Dr. J. Šliūpo mirties dešimtmečio minėjimas

CHICAGO, ILL. — Šiomet sukanko 10 metų nuo dr. Jono Šliūpo mirties, ir tai sukaktis paminėti reikia įvairių Chicago draugijų suorganizuotas komitetas. Minėjimas įvyks gruodžio 11 d. Lietuvių Auditorioj 7 v. v. Kalbės Vaclovas Biržiškai, Pijus Grigaitis ir Mikas Valdyla.

Dr. Jonas Šliūpas yra didysis Amerikos lietuvių švietėjas ir organizatorius. Jo atlikti darbai Amerikos lietuviams ir visai lietuvių tautai yra labai dideli, nepamirštinį ir amžini. Ir todėl Chicago lietuvių draugijų komitetas kviečia gausiai atsilankyti į dr. Jono Šliūpo mirties minėjimą.

Dr. Algirdas Margeris
Chicago Lietuvių Draugijų
Komiteto Pirminkas.

SLA ketv. apskrčio 40 metų sukaktis

HARTFORD, CONN. — Užpraeitą sekmadienį čia įvyko SLA ketv. apskr. 40 metų sukakties minėjimas. Iškilmės įvyko vietos Lietuvių Pil. Klubo salėje. Svečių buvo iš visų Conn. valstybės vietovių. Kalbėtojai buvo pakviesti SLA prezidentas adv. K. Kalinauskas ir Vienybės redaktorius Juozas Tysliava. Abu pasakė geras kalbas. Redaktorius Tysliava savo, kiek ilgesnėje, kalboje pastebėjo, kad Amerikos lietuviai prieš 80 metų sukūrė bendruomenę, idealizmo atžvilgiu stovi aukščiau už savo brolius Lietuvoje. Lietuvos lietuvių, anot Tysliavos, sukūrė valstybę, praktiškai ją naudojo. Amerikos lietuviai, savo aukomis rėmė Lietuvą, niekad nesitikėjo medžiaginės naudos.

Minėjimo programai vadovavo Bireta.

Be kalbų, valgių ir gėrimų, minėjimas turėjo ir meninę programą, kurios centre buvo Manchesterio lietuvių choras. Apie šį chorą Vienybėje jau buvo rašyta: "Jei nori užgėnij margsnės programos, tai nuvyk kai manchesteriečiai rengia savo parengimus".

Iš tikrųjų, šis Pekano vadovaujamas choras, nors ir ne gausus, savo nariais, bet yra turtingas balsais. Ypač pažymėtinos Lilija Bastytė-Sidney ir Antanina Kaunienė. Jodvi garsios savo duetais. Šiame minėjime jodvi taip pat žavėjo publika, kurios buvo pilnutėlė salė. Taip pat pažymėtina Brazauskienė ir brooklyniečio Zidziūno sūnus Sidney.

Jis, kartu su žmona Lilija, būna maloniai kviečiami visi Waterburio apylinkių lietuviai.

Spaudos minėjimas yra bendras visų sąmoningų lietuvių reikalas. K.

Programoje, be to, pasirodė naujai bręstanti vokalinė jėga, baritonas Vokietaitis, New Haveno Vokietaičių sūnus. Jau nuolis turi turtingą balso medžiagą. Tai talentas, kuriuo jau negalima nesidomėti.

SLA ketv. apskr. 40 metų sukakties minėjimas, reikia sakyti, praėjo labai vykusiai. Aiškiai matyti, kad veikėjų buvo pasidarbuota. Bet, turint mintyje, kad ketvirtajam apskričių vadovauja tokie veikėjai, kaip Vedeikis, Bireta, Labanas, Trečioka, Marčilionis, Matas, Radzevičius ir kiti, ne nuostabu, kad ir jo parengimai visada būna sėkmingi. Greta veikėjų, nemažiau darbavosi ir moterys, pavyzdinčiai paruošusios minėjimo pietus. B.

Tel. 6684

CHEPEN'S CHARKOAL GALLEY

EDWARD S. CHEPENS, sav.

Pukiausias maistas gaminamas jums matant ant medžio anglies žarijų. Įvairūs gėrimai. Gražiausias restoranas West Palm Beach. Lietuvis savininkas.

701 South Dixie Hwy. (U. S. No. 1) West Palm Beach, Fla.

KARLONAS Federal Home

Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

J. MARKIEWICZ

AND
SONS, Inc.

Tel. LOcust 2-9229

Laidotuvių Direktorai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

Tel. Virginia 9-3112

PARK FLORIST

Matthew Mazeika

Gėlės pr'istatomos į bet kuris pasaulio vietą.

WOODHAVEN 21, N. Y.

(Skersai nuo Haven teatro)

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSN.

OF KEARNY, NEW JERSEY

24 Davis Avenue Kearny, N. J.

Telefonas KE 2-7260

IŠTEIGTA 1924 M.

DRAUGIJA ATLIEKA ŠIUOS PATARNAVIMUS:

1. Pirmą taupymo (indėlius)
2. Duoda pirmų morgėdų paskolas namams įsigyti
3. Kelia čekiis
4. Priima gazo bei elektros bilas (sąskaitas)

Už indėlius moka dividendą 2.5% metams.

Dividendas išmokamas dukart per metus.

Kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki \$10,000.00

Federal Savings and Loan Insurance Corporation

DRAUGIJA YRA NARYS FEDERAL HOME LOAN BANK OF NEW YORK.

Si lietuvių draugija per savo 30 metų gyvenimą yra įsigijusi visuomenės pasitikėjimą.

DRAUGIJS AKTYVAS \$916,000.00

JULIUS PAKNIS Prezidentas

ANDREW SALVEST Viceprezidentas

PETRAS W. VELEVAS Reikalų Vedėjas

JUOZAS M. BELZA Kasininkas

JUCUS SISTERS RESTAURANT

Stasys Jucus, Vedėjas

(Lakūno Dariaus brolis)

Atidara visą naktį.

1608 W. 47th STREET, CHICAGO, ILL.

(47th St. ir Ashland Aves.)

Lafayette 3-9670

TRAUN'S BAR

AUGUST TRAUN, Sav.

N.E. cor. 7th & DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

Tel. PO 5-9785

ADAMS' CAFE

RESTORANAS IR BARAS

941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.

Tel. PO 5-9566

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601-3 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA.

Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

PO 5-4110

Garsojo Alcatraz salos kalėjimo įnamiai turi kavinės tipo restoraną, kur pirmoje vietoje pastebima tvarka ir švara. Kalėjimas yra 12 akrų saloje, netoli San Francisco, California.

ELENA KUPREVIČIŪTĖ APIE SAVE

CLEVELAND, OHIO. — Mūsų žymųjų meninkų, smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės ir pianisto Andriaus Kuprevičiaus, pirmas šio rudens koncertas, įvykęs lapkričio 22 d., Clevelando Music School Settlement rūmuose, praėjo gražaus pasisekimo ženkle. Salė buvo perpildyta savų ir svetimų žmonių.

Po koncerto ten pat buvo su ruošta kava ir kuklios valėsės. Vaisėse dalyvavo būrelis savų bei amerikiečių muzikos darbuotojų ir spaudos žmonių, kurie turėjo progos susipažinti su viešnia, smuikininke Elena Kuprevičiute, pirmą kartą koncertavusia šiame mieste. Jaukias valėsės suruošė šios mokyklos muzikos vadovybė.

Vaišių metu šio rašto autorius turėjo progos susipažinti su viešnia ir draugiškai pasikalbėjime patirti apie jos muzikos meno veiklą bei išpūdžius Siaurės Amerikoje.

Kai aš pasiteiravau apie jos studijų metus, viešnia atsakė: — Studijų metus mela prisiminti, juose sukaupta daug gražių svajonių ir vilčių, susijusių su abejotomis bei nusišvilimais. Tokte asmeniškai išgyvenimai įdomūs tiems, kurie išgyveno... — sako patrauklia sypseną viešnia. — Muziką pradėjau studijuoti karo metu. Iš pradžių buvau pasinėrusi į pianiną, o vėliau pasirinkau smuiką. Pradėjau studijas Kaune, tremties metais tęsiau pas prof. R. Schweyda Pragoje ir pas prof. R. Hindemita (vokiečių moderninės muzikos kūrėjo brolių) Munchene, o baigiau pas prof. M. Perediaz Buenos Aires, pasakojosi smuikininkė.

Elena Kuprevičiute kaip smuiko meninkė pradėjo reikštis koncertuose dar studijų metais. Plačią koncertų veiklą išvystė Argentinoje, kurioje mū su meninkine nuvyko 1949 m. Koncertavo viena ir su broliu pianistu Andriumi. Ten ji susilaukė ir visuotinio pripažinimo, o su Argentinos spaudos gerais įvertinimais mūsų jaunai meninkinei atsivėrė galimybės įžengti ir į Vakarų Europos muzikos meno pasaulį. Smuikininkė su koncertais kartotinais lankė Italiją, Šveicariją, Prancūziją ir Britaniją. Tuose kraštuose jos smuiko menas muzikos kritikų buvo aukštai įvertintas. Po koncertų kelionės per Vakarų Europos kraštus, Elena Kuprevičiute praeitą balandžio mėnesį atvyko į Siaurės Ameriką ir čia tęsia savo meno misiją.

— Šiame krašte priimta kiekvieną atvykusį sutikti klausimais — „Kaip jums patinka Amerika?“ — Aš šį klausimą norėčiau išplėsti, — būtent, kaip jums patinka šio krašto margas ir turtingas gyvenimas su jo taip pat margomis bei sudėtingomis kultūrinėmis apraiškomis?

— Amerika per daug didelis kraštas, o josios kultūrinės apraiškos per daug sudėtingos, kad būtų galima trumpai visą tai apibūdinti. Amerikiniai gyvenimai suprasti reikia laiko ir galimybių, o aš tų pažinimo sąlygų dar neturėjau... — sako susimąsčiusi viešnia. Atvykus į Ameriką, toliau ji tęsia, mane išliko nesekmė: po savo koncerto Chicagoje, kur buvau nuosirdžiai sutikta ir priimta, netikėtai susirgau. Nelemta liga net kelis mėnesius mane išlaikė pririšusi prie namų, sutrukdė ne tik platesnę šio krašto pažinimą, taip pat ir mano drauge su broliu Andriumi, paruoštą koncertų planą. Tačiau, Jūs suprastė, kad mano išpūdžiai tera ir siauri ir paviršutiniai. Chicagoje buvau sužavėta savo tautiečių nuosirdumu, panašiu nuosirdumu mane sutiko ir Clevelando lietuviai. Kaip bus kituose miestuose, dar nežinau, patirsiu kai ten nuvyksiu... New Yorką

pažinau tik išoriniai. Sakoma kad New Yorkas esąs „europetiskas“ miestas, o mano akimis tai tipingas amerikinis didmiestas, kuriame europinės tendencijos nepajėgia prasiskverbti... — Malonu būtų patirti Jūsų artimiausius sumanymus?

— Mažo sumanymai šiame krašte reikiama koncertų pavidale. Sutarėm su broliu Andriumi aplankyti kels JAV ir Kanados didmiestius. Pradėjome nuo Clevelando. Be šio šio vakaro koncerto, mes šiame mieste turėsime dar kitą, mano smuiko recitalį. Gruodžio 10 d., Clevelando Muzikos Instituto rūmuose. Vėliau su koncertais lankysime: Rochesterį — gruodžio 19 d., Chicagoje Marijos Aukštesniosios Mokyklos rūmuose — sausio 2 d. ir New Yorke Carnegie Hall — vasario 19 d. Tarpe pastarųjų dviejų koncertų dar numatome aplankyti Detroitą ir Torontą su Montrealiu, Kanadoje. Tais koncertais ir baigsiame mūsų bendrą muzikinę kelionę.

O ką numatote veikti po koncertinių iškilų?

— Su koncertų baigme baigsiu mano leidimas gyventi po šio krašto dangum, — sako šypsdamosi viešnia. — Amerikos krantus apleisiu kovo mėnesį, bet kur pasuksiu ar — į Argentinarą, ar į Vakarų Europą — dar nėsu apsisprendusi. Argentinon traukia ten gyvenančių Tėvelių ilgėsys, kurių nesu mačiusi dvejus metus, o širdis linksta pasukti į Paryžių... Birželio mėnesį ten bus garsaus prancūzų smuikininko, Jaque Tibot, vardo pianistų ir smuikininkų konkursas. Norėčiau tenai išbandyti savo jėgas. Tačiau, šis sumanymas galės įvykti, jeigu susidarys palankios sąlygos, o jeigu jų nebus, pasinešiu į Argentinos krantus... —

Baigiant šį įdomų pasikalbėjimą, Elena Kuprevičiute pareiškė nuosirdžią padėką tautiečiams bei mūsų spaudai už jų vertingą palankumą, patirtą jos atveju lankant šį kraštą su koncertais.

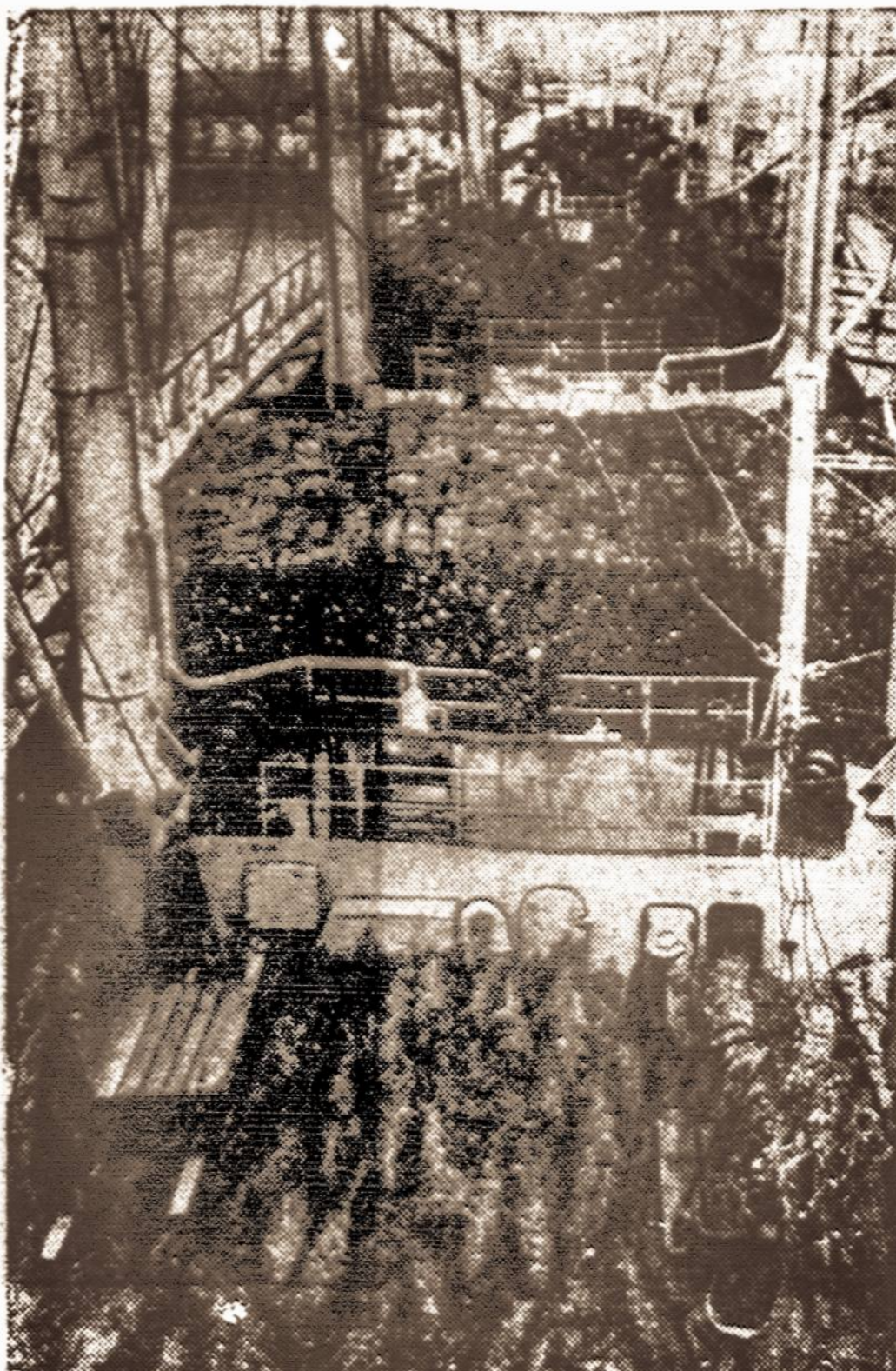
— Su koncertų baigme baigsiu mano leidimas gyventi po šio krašto dangum, — sako šypsdamosi viešnia. — Amerikos krantus apleisiu kovo mėnesį, bet kur pasuksiu ar — į Argentinarą, ar į Vakarų Europą — dar nėsu apsisprendusi. Argentinon traukia ten gyvenančių Tėvelių ilgėsys, kurių nesu mačiusi dvejus metus, o širdis linksta pasukti į Paryžių... Birželio mėnesį ten bus garsaus prancūzų smuikininko, Jaque Tibot, vardo pianistų ir smuikininkų konkursas. Norėčiau tenai išbandyti savo jėgas. Tačiau, šis sumanymas galės įvykti, jeigu susidarys palankios sąlygos, o jeigu jų nebus, pasinešiu į Argentinos krantus... —

Baigiant šį įdomų pasikalbėjimą, Elena Kuprevičiute pareiškė nuosirdžią padėką tautiečiams bei mūsų spaudai už jų vertingą palankumą, patirtą jos atveju lankant šį kraštą su koncertais.

Baigiant šį įdomų pasikalbėjimą, Elena Kuprevičiute pareiškė nuosirdžią padėką tautiečiams bei mūsų spaudai už jų vertingą palankumą, patirtą jos atveju lankant šį kraštą su koncertais.

Baigiant šį įdomų pasikalbėjimą, Elena Kuprevičiute pareiškė nuosirdžią padėką tautiečiams bei mūsų spaudai už jų vertingą palankumą, patirtą jos atveju lankant šį kraštą su koncertais.

Baigiant šį įdomų pasikalbėjimą, Elena Kuprevičiute pareiškė nuosirdžią padėką tautiečiams bei mūsų spaudai už jų vertingą palankumą, patirtą jos atveju lankant šį kraštą su koncertais.

Del streiko San Francisco ooste, šis laivas su 100,000 eglaitių vargiai, ar pasieks Hawajų salas prieš Kalėdų šventes.

DR. J. ŠLIŪPO BICIULIAMS

Dažnai į mane kreipiasi lieptuviai prašydami suteikti įvairių informacijų apie aušrininką dr. J. Šliūpą. Pagal savo išgalę stengiuosi visus užklaunsimus patenkinti, bet dažnai susiduriu su trūkumu informacinės medžiagos. Nors ir turu dr. J. Šliūpo išleisčių knygų, straipsnių ir rankraščių gan didelį rinkinį, vistiek norėčiau jį dar daugiau papildyti ir surinkti visą galimą medžiagą.

Šiuo metu prof. Vloclavas Biržiška yra gerokai įpusėjęs dr. J. Šliūpo biografijos rašymą ir tikiuosi, kad jį netrukus pasirodys knygos formoje. Taip pat yra iškilęs naujas sumanymas išleisti dr. J. Šliūpo raštų ir straipsnių leidinį, kurio paruošimui reikia didesnių raštinių išteklių, negu kad dabar turima.

Šių sumanymų vertiamas, Sia proga noriu padėkoti p. J. Skinderiui iš Clinton, Ind. jau davusiam man gausią medžiagą. Biciuliams iš anksto dėkoju. Vytautas Šliūpas 6734 S. Maplewood St., Chicago 29, Ill.

Kodėl žmonės serga širdies ligomis? Kodėl įvairiuose kraštuose tiek daug žmonių miršta širdies ligomis? Johannesbergo gydytojas, dr. J. Higginson, negrinėdamas Pietų Afrikos tautelę, nustatė, kad tenai mažai kas serga širdies ligomis, nes jų maitinimas nedaug riebalų.

Anot Japonijos gydytojo, prof. N. Kimura, tas pats tinka Japonijai, Korėjai ir Kinijai. Toliausias Rytai buvo susidomėta nustatius, kad amerikiečiai kariai, valgydami tipiški amerikiečių maistas, daug daugiau serga širdies ligomis, negu vietiniai gyventojai.

Pagal dr. A. Poppi, pietų Italijos neapoliečiai, valgydami liesesnį maistą, kaip šiaurės Italijos bolonjiečiai, mažiau kenčia dėl širdies ligų. Tačiau, neapoliečiai nėra liesi, taigi nereikalinga badauti, norint sumažinti širdies ligų pavojų. Londono gydytojo, dr. J. N. Morris nuomone, daug priklauso nuo fizinės veiklos. Atrodo, kad mažiausiai širdies ligų pasitaiko tuose kraštuose, kur žmonės įpratę sunkiai dirbti ir paprastai valgo.

dienos ar vienos dienos uždarbį, bet Brazilijoje, kur dauguma darbininkų per dieną teudirba tik po 70-80 kruzerų, o 1 dol. priyga jau 74 kruzerams, kas gali jas pirkti? Jos spaudos bado nesumažins... Laukiama, kad M. Laupinaitis sekandiuose „Aš kaltinu“ tomuose pajudins ir šį klausimą. Sinas Bakys.

TREMTINIO DIENORAŠTIS

— Nejaugi šiame miške turėsiu ir nakvoti?... Iki prašvis, ar frontas užeis?... Už kieno kaltes čia vargstu? Ar negana buvo vargo ir baimės prie tų nelemųjų apkasų, ar maža rūpestių likusiems namiskiams?... Viešpatie, duok man jėgų ir stiprybės, kad laimėčiau iš šių bekrasčių miškų! Kad be pavojų surasčiau tikrą kelią ir pasiekčiau savuosius!...

Kaip lidna ir skaudu, kai žmogus pasijunti vienišas ir nereikalingas, apleistas. Kaip tada brangus kiekvienas artimųjų prisiminimas, kiekviena bendrai praleista akiminka. Pagaliau ir bet kuris žmogus būtų tada buvęs broliu ir prieteliu, svarbu, kad tik kas sudarytų draugystę. Bet aplinkui vien miškai ir naktis.

Staiga pajutau kažkokį neišaiškinamą palengvėjimą, jaučiau, kad širdis ėmė lėčiau plakti ir jėgos atgijo, atsirado geresnė savijauta ir pasitikėjimas.

— Matyt, jau pailsėjau! — nusprendžiau sau. Atsistojau ir ėmiau dairytis. — Juk čia turi būti telefonas ir elektros laidai? — dingtelėjo galvon. Visą laiką pakelėi juos mačiau. Kur jie dabar? Keliasdešimt metrų paėjau atgal ir paslaptis paaiškėjo: linija kaip tik toje vietoje grietėlį pasisuko kairėn, kur veda ir nežymus keliukas. Mano pražiopota ir nueita tiesiai... — Ir kaip aš nepastebėjau? Būčiau seniai suradęs kokią sodybą ir sužinojęs tikrą kelią. Neteko nueiti nė pusės kilometro, kaip pasirodė palaukęs ir ant kalvos kažkokia sodyba. Prėjau artyn.

— Reikia ką nors pažadinti ir pastiebrauti, — nusprendžiau eidamas sodybos link ir jau formulavau žodžius, kuriais pradėsiu pokalbį.

Kaip tyčia, tuo metu ėmė tilti artilerija, leidosi mėnulio pilnatis ir pradėjau visiskai nebesiorientuoti. Prie nesvetinų durų baladojau bent ketvirtį valandos — nei gyvos dvasios. Apėjau langus, kalbinau geruoju, prašiau, meldžiau, kad atslieptų. Aiškinau, kad esąs paklydęs, prašiau kelio nurodyti, bet nieko neprisiskaukiau. Pagaliau, netekęs kantrybės, ėmiau trankyti duris kumščiais. Kai ir tas negelbėjo, sparžčiau su batu — rezultatai tie patys.

— Ar išmirė, ar kuris kipsas prisidėjo? — ėmiau Lietuviskai keikti, netekęs kantrybės. — Netoli buvo durų būdoje gylėjo didžiulis šuo, tačiau šis irgi tytylėjo, kaip užkerėtas, bandžiau priėjus sukelti jo budrumą, gal sakau imis ir prikelis ką nors iš gyventojų. Man priėjus, šis dar gičiau nulindo savo būstaną ir bailiai prisispaudė kampe. Nieko nepadėjo ir už grandinės tampymas. Išsipyri ir nė iš vietos. Mėginau dar kartą prie durų, bet atsliepti tiktai aidas pamiškį ir girdėjosi vien mano kaustyti batų žingsniai.

— Keista! Ir žmonės, ir gyvuliai slepiasi... Ko jie bijosi? Manęs ar... karo? — negalėjau suprasti. — Apsidariau aplink. Ūkis didokas, bet trobėsiai apgruivęs. Šėnas, apleistas sodas, kažkas panašu į girininko sodybą. Daugiau ūkių nesimatė, aplink vien miškai ir miškai. Staiga akys pakrypo į atoklų stovintį mažą namelį, kurį iš karto buvau pastebėjęs, bet manydamas, kad tai pirtis, nekrelėjau dėmesio.

— O gal kartais ten kas gyvena? — griebiausiai paskutinės vilties.

PR. STIREYS

Priejau artyn, ogi gyvenamasis namelis Panašu į sargą ar kokio kamininko butelį. Po langais aptvertas darželis, ornamentuoti, gražūs varteliai, o už jų besileidžiančio mėnulio brėkšmoje baltavo smėlių birstyti takeliai. „Kaip tųvynėje!“ — nejuokiam pagalyojau, net stabtelėdamas įsitikinti ar nekliedys.

Pabarškinau į duris, kurios buvo ornamentuotos tais pačiais motyvais kaip ir varteliai. Nieko! Staiga pradėjo lošti „taksukas“! Reikia, prižadins ir šeiminkus. Netrukus išgirdau kažką apie duris slepsint.

— Kas ten? — atsiliepė prikimęs, mieguistas balsas. — Pakelvis! Paklydau, gal galėtumėte kelią parodyti? — Kokį kelią?... Ogi eik tiesiai ir išiesi... — Kad aš išviso nežinau kur eiti! — pyktelėjau dėl abejingumo. — Man reikia į Niemajedį, gal parodytumėte? — Už durų sukosėjo ir nuėjo. Vėl viskas nutilo. Jokio garso. Trobėlė buvo tokia maža, kad rodos, paneščiau ją su visais gyventojais. Palaukęs kur laiką, nebeiškendžia ir vėl ėmiau baladoti. Vėl atslieptas tas pats ploni balsu šunytis ir kartus susilepeno žingsniai.

— Tuoj, tuoj... — išgirdau kitą neramų ir išgastinę balsą. — Apriems ir ateisi! Turė kantrybės... — Atsidarė durys ir išėjo sudinkęs kaip gluonis, žilą barzdą, vienmarškinis senelis. — „Tartum pasakoje!“ — digitelėjo mintis. Pasirodo, jog šis „vaidyla“ gerokai kurčias, kaipba tiktai tarminė „plateutsch“, tad negaliu susikalbėti ir su juo. Pagaliau nuvedė jis mane prie daržinės ir, rodydamas į duris, tarė: — Čia yra šiaudų... Eik ir drąsiai miegok! Niekas nevytys... —

— Bet aš nenoriu miegoti, aš noriu tik toliau keliauti! — šaukiau jam prie pat ausies, kad net aidas miškė atslieptų. Parodyk kelią į Niemajedį ir man nieko daugiau nereikia. — Kur tu, vaikeli, naktį miegsi? — nustebė šis, pagaliau matyt, suprastęs mano klaidimą. — Eik čia ir imegok... —

Po didelių pastangų pavyko perkalbėti, ir šis pasakų senelis, nusivedęs mane nuosilau nuo sodybos ėmė aiškinti: — Išiesi per pievą, surasai griovį, per jį bus lėptas... Už liepto rasi mažą takelį... Eik tuo takeliu, rasi keliuką... Už to keliuko bus didesnis kelias... Beidamas kelti, rasi dar didesnę kelią ir plentą, kur važiuoja motociklai, automobiliai ir tankai... Ten jau rasi užrašą kur reikia keliauti... —

Senelis apsisuko ir nusukė bėgo atgal į savo namelį. Į mano padėkojimą nebeatsakė. Jo nurodytais tikrai išėjau iš tų miškų ir suradau plentą, o sau lei landant iš už horizonto pasiekiau ir durpėtasias Niemajedį apylinkes. Plentu stūvo apdulkėjusios vokiečių karo mašinos, žiovaudami važiavo parguolininkai, ant arklų snaudė raiteliai. Kažkur erdėje nedrąsiai čireno vienišas vytyrėlis, o kapinyno medžiuose švilpavo varnėnas. Brėmeno link tebevėrė duslus pragaras.

Anglų jau Wasserstedt ir žygiuoja pirmyn. Viena ar dvi dfenos, ir jie bus čia!

32 didiesių apžvalga rodo, kad visų keliųjų, atliekamų automobiliais, 53% atliekami pragyvenimo reikalams, 13% — apsipirkimui, 16% — politiui ir 19% įvairiems tikslams, k. a. vykimui pas gydytoją ar dentistą, vaikų nuvežimui į mokyklą ir t. t.

Žemės svorio 36,5% sudaro geležis ir nikelis, 30,7% — deguonis, 15,4% — silikatas, 11,8% — magnėzija ir visi kiti elementai sudaro tikrai 5,8%.

**ARTINASI DIDŽIAUSIAS
SEZONO PARENGIMAS,
METINIS**

Vienybės

Koncertas

Sėkm. Sausio 30, 1955

WEBSTER HALL NEW YORKE

**VIENYBĖS KONCERTO PROGRAMA,
KAIP VISADOS, BUS TURTINGA
IR ĮVAIRI**

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Evergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter
October 23, 1907 at the Post Office
of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
One year \$5.00
Six months \$3.00
Advertising Rates on Application

Senatorius McCarthy

Kadaise Julius Cezaris Romos senato nuostatus, Leciancius imperjos armiju isdestyma, pavadno burtais. Savo armija isake perleiti Rubicono upeji ir zgyiuoti Romą.

Arpdo, kad senatorius McCarthy, paskelbdamas karą prezidentui Eisenhoweriui, taip pat perenge savo Rubiconą. Dabar jau nera abejones, kad garsusis Wisconsinio senatorius atsidure uz Republikono partijos riby ir kartu uz didelios Amerikos visuomenes daugumos nuomones riby.

Senatorius McCarthy savo kalboje, pasakytoje is televizijos tinklo, spgalistavo, kad jis savo laiku rogines plietius balsuoti uz Eisenhoweri, Girdi, prezidentas Eisenhoweris nesar pakankamai grieztas kovojas prieš komunizma.

Vargiai, ar Amerikos visuomenes, zinodama prezidento Eisenhowerio rekordą, patikės toms Wisconsinio senatoriaus parakoms.

Kita vertus, laikas buty paklausti, ko gi pagaliau senatorius McCarthy siekia? — Nejaugi jis megintu kurti treciaja partija? Jis turetu zinoti, kad politines partijos neatsiranda desperacijoje.

Negalima sakyti, kad senatorius McCarthy neturetu nuopelnu kovoje su komunizmu. Siai jo kovai buvo ir tebera daug pritaretu. Demokratu administracijos laikais, ypac ant rojo pasaulinio karo metais, komunistinio elemento buvo pilna visur. Reikejo pagaliau ju nusikratyti. Ir senatorius McCarthy buvo naturalus atstovismis tam veiksmui, kurj komunistai cia buvo isvystę.

Bet visam kam yra ribos. Senatorius McCarthy vaidmuo Amerikos politikos dramoje turi buti suderinamas su visuoma. Priesinga atveju, Wisconsinio senatorius gali tekti pasitraukti is scenos.

Ko jie siekia?

Deli ty trylikos amerikieciu, kuriuos komunistines Kinijos teismas pasmerkė kalėti "uz šnipinėjimą Amerikai". Pasirodo, ryšium su šia byla, Jungtinėse Tautose is leto bresta kita byla. Kadangi amerikieciai buvo paprasti karo belaisviai, todėl pagal Korėjos paliaubų sutarti, jie turėjo buti paleisti kartu su kitais.

Toks komunistines Kinijos elgesys yra atviras Korėjos paliaubų sutarties laužymas. Kitais žodžiais, jeigu paliaubų sutartis neveikia, lieka pirmoji alternatyva, būtent, karo veiksmų atnaujinimas.

Washingtonė manoma, kad šio metu komunistinė Kinija nėra linkusi grįžti atgal į karą. Todėl manoma, kad griežta Jungtinių Tautų rezoliucija, reikalaujant paleisti amerikiečius, gali tiktina paveikti.

Bet, be tų vienuoliškos Amerikos lakūnų ir dviejų civilių, dabar patiriama, kad komunistinė Kinijoje yra daugiau amerikiečių karo belaisvių. Jau ponų žiniomis, šimtai ameri-

PRIEŠ 30 METŲ MIRĖ DIDYSIS KALBININKAS KAZIMIERAS BŪGA

Prieš 30 metų, būtent, 1924 m. gruodžio 1 d. skaudi neišgydyta mirtis lievųjų tautų: mirė Lietuvos Universiteto Lietuvių ir g.m.ninų tautų kalbos profesorius Kazimieras Būga, žymiausias Lietuvių tautos mokslininkas, kuris ne tik buvo mylimas savo tautiečių, bet ir gerbiamas užsienio mokslo vyrių. Neapsakomas liūdesys sėgė v.sus. La dotuvių dieną buvo paskelbta valstybinių gedulių diena. Nabašniką i Kauno katedrą, o paskui i kapus lydėjo daugūkstantinė minia, susidedant iš profesorių, studentų, mokytojų, mokinių, aukštųjų ir žemesnių valdininkų, vyriausybės narių ir šiaip žmonių.

Gerai hujautė tuomet Lietuvos Universiteto visuomenė ir užsienio mokslininkai, koks dielis tai jems smūgis. Studėn-tija nustojo autoritetingo, sa-vo kalbos mokytojo ir tyrėjo. Universitetas neteko žymios garsenybės. Tačiau Amerikos Lietuviams Būga liko beveik sveiktas. Dėl to pasinaudokime jo mirties 30 metų sukaktimi, kad geriau susipažintume su juo. Čia tai žmogus, dvasios didvyris, kurio nuopelnai tikrai nešnyko, jam numirus, lietuvių tautos pažiba, kuri galima teisingai ir drąsiai didžiūotis prieš visą pasaulį.

Kazys Būga gimė 1879 metais. 1897 metais įstojo i Petrapilio (Leningrado) kunigų seminariją, bet joje vienus me tus teišbuvo. Paties Būgos tvirtinimu, kun. (vėliau pralotas) A. Dambrauskas, prof. kun. (vėliau vyskupas) P. Būčys ir kun. (vėliau kanauninkas) J. Tumas pirmieji pastebėję, kad jam rūpi kalbos da-lykai, kad Būgos apie juos giliau nusimanoma, kad tais dalykais jo i sergama. Toliau Būga pasijusta su profesorium Ed. Volteriu (Latvijos vokiečiu, vėliau Lietuvos Universiteto archeologijos profesorium) ir ši žymiu lietuvių kalbininku prof. kun. Kaz. Jaunium, kuriam sekretoriauja keletą metų ir is kurio ištraukė visą mokslą, ką tik is jo galėjo išgauti. 1905 metais Būga įstojo i Petrapilio Universiteto kalbų mokslo skyrių ir baigęs universitetą buvo paskirtas Permės Universiteto profesoriu, bet didžiajam karui pasibaigus ir nepriklausomai Lietuvos valstybei atsisteigus, jis grįžo i tėvynę. Tačiau Lietu-vos Universitete jam teteko tik dvejus metus darbuotis, kadangi numirė jau 1924 metais, sulaukęs vos 45 metų amžiaus. "Lietuvių kalbos žodyno" (Kaunas 1924 m.) įvade pats Būga pasakoja apie save ir kaip jis tapo žodyno rengėju ir mokslininku. Paklausykime jo paties pasakos:

"Pasaulio šviesa pirmą kartą išvydau 1879 metų spalii 25 (sen. kal.) dieną Pažlegėje (Dusetų par., Zarasų aps.). Lementoriaus skaityti išmokau is tėvo. 1890-1891 metų žiemą nuveža mane tėvas Dusetų valsčiaus mokyklon pramokti rusiškai, kur tuomet lietuviškai nė žodžio nevalia būdavo

kleičių karių, kuriuos derybų metu komunistai skėlibė esant mirusiais, tebekalinami Kinijoje.

Taigi, dabar kyla klausimas, ko Kinijos komunistai siekia, laikydami amerikiečius įkaitais?

Kaip žinoma, komunistinė Kinija jau seniai stengiasi įsisverbt i Jungtines Tautas, ir Jungtinės Valstybės yra didžiausia kliūtis šiam siekimui. Ar laikydama įkaitus ir šantažuodama, komunistinė Kinija privers Jungtines Valstybes nusileisti? Jeigu raudonosios Kinijos gengsteriai mano tuo būdu laimėti, tai, atrodo, jie amerikiečių dar nepajįsta.

Prof. dr. Alfred Senn.

istarti. 1891 metų rudenį tėvas nugabena mane drauge su dviem mano pusbroliais Zarasuose apskrities mokyklon, kur buvau i klasėje iki 1892 metų geg mėnesiui. 1892 m. liepos mėnesį nuvežė mane drauge su mano pusbroliais (tėvų vaikais) Petrapilii ir atkūnė. Tapat vienam giminaui, pas ponus tarnaujančiam vežėj (kurmonu). Tokias žygtais nesibaisi prastuo-licis nemokytas sodietis, mano tėvas, be to nepasituris, nes ji dūgina viena m.mntis—švysti savo sūnelį kunigu, kuris ne tiktai tėvus senatveje priglaus, bet ir visus namus su-telsps. Tėvas nešyksti sūnau mokslui paskutinio skatiko.

Mokslas metams Petraplyje man išlaidų susidarydavo gyvo-vaiz pinigais 150 rubliu, kuriuos sukraštiti būdavo tėvui gana sunku, nes is ūkio tuo-met tiek pelno negaudavo. Dažnai tekdavo tėvui net ir skolintis mano mokslui. 1897 metais pavasarį pabaigiau 4 klases, o rudenį jau įstojau Petrapilio kunigų seminarijon, is kurios po metų išstojau, tuo užsitraukdamas ant savęs tėvų ir visos giminės rūstybę. Nuo 1898 metų spalii mėnesio pirmųjų dienų tenka man pradėti savarankiškas gyvenimas.

1899 metų lapkričio ar gruodžio mėnesyje mokyklos draugų rekomenduojamas patenku užu kyšį (pašto ženklelių rinta) is 1000 su viršum gana re-čių ženklelių tarnautojų mete-ologijos observatorijon, kurioje istarnavęs beveik ketve-rius metus 1903 m. rugsėjo 20 dienoje išstojau tolimesniam mokslui. Mat, kiti mano prie-teliai buvo aptikę, kad man rūpima kalbos dalykų.

Nuo pirmųjų mokyklos dienų priderėjau prie susipratė-lių lietuvių skaiciaus. Jau ket-virtroje klaseje ir seminarijoje (1896-1898 m.) bebūdamas ne-bekartą gaudavau susikirti dėl tautystės su mokslo draugais lenkais. Su lietuviškais raštais, tuomet draudžiamais, teko susipažinti seminarijoje per katedros zakristijoną Ju-zaūkai, kuris zakristijoje tarp bažnyčios drabužių ir in-dujų laikė lietuviškų laikraščių ir knygu sandėlį.

Anot Voldemaro, Būga, būdamas statusas būdo, pradėjęs susikirti su lenkais draugais dėl lietuvių tautystės. Tuo metu rektorius seminarijoje savotiškai pagarsėjęs tarpu klerikų Erdmanas, kilęs is Kaunijos ir mokantis lietuviškai. Priežas-tis, dėl kurios Būga turėjęs ap-veikti seminariją, buvęs kaip tik rektorius Erdmanas. Tas radęs pas Būgą lietuvišką kny-gutę ir pradėjęs ją skaityti balstai, bet balstai kraipydami klausęs Būgos, ar jis ką nors supranta. Atsakius Būgai, kad nieko, jis pasakęs lenkiškai jog lietuvių labai kvaili, pa-darys nesuprantą, ką rašo. Nie-

kinimas ir persekiojimas lie-tuvystės vertė Būgą persikr-ti su seminarija, ir jis pas-darė ne kunigu, bet žymiu moks-lininku, tėvų kalbos tyrėju ir mokytoju.

Is Būgos mokslo raštų ypa-tinga paminštini š.e: Aistški studijai, Kalba ir senov, As-čy praectis vietų vardų švie-syje, Apie Lietuvių asmens var-dus, Lietuvių kalbos žodynas (kurio tačiau pasirodė tik su sąstuvinta.) ir daugybė svar-bių raštinių apie Lietuvos upų vardus. Kadangi daug Būgos straipsnių pasirodė iakračiuo-se ar žurnaluose, jie sunkiai prieinami.

Be savo mokslo darbų Būga išleido ir kitų mokslininkų raš-tus, pavyzdžiui Jauniaus Lie-tuvių kalbos gramatiką, ir Mokslių Akademijos paveda-mas redagavo ir išleido Juske-vičiaus žodyno antrąjį tomą. Būgos tyrimai, liečią lietuvių praectį, iššaukė didelę sensaci-ja, net revoliuciją. Jis priejo prie visai naujų išvadų. Buvo tai jo vietų vardų tyrinėjimo vaisius. Tikriausia Būgos dar-bo sritis tačiau buvo leiksiko-grafija, žodžių mokslas. Tam darbui jis atsidėjo visą gyve-nimą.

Visa eilė mokslininkų sve-timųaliu, viešėdamį Kaune, daug laimėjo is Būgos surink-tos medžiagos. Tarp jų buvo mokslo vyrų kaip prancūzas Meillet ir šveicarietis Niēder-mann. Beveik kiekvienas vo-kietis, kuris tais laikais ka-ncers paskelbė is lietuvių kal-bos mokslo, prisipažino esąs kaltas Būgai. Žymūs užsienio mokslininkai skyrė savo ge-riausius veikalus Būgai, taip išskeldami jį kaip geriausia lietuvių kalbos žinovą. Būtų galima surinkti daugybę atsi-liepimų apie Būgą ir pagyri-mų, isreiktų visada su vilti-mi, kad is jo mokslas dar daug ką susilauksias. Ypac daug mokslo atstovai tikėjosi susi-lauksią is Būgos ruošiamo Lie-tuvių kalbos žodyno. Visas tas viltis gilinė pakirto.

Kadangi Lietuvos Universi-tetas pradėjo pilnai veikti tik-tai 1922 metų rudenį, Būga neturėjo daug laiko susidary-ti mokinių būrelį. Juk moki-niui tinkamai paruošti reikia daugiau kaip dvejų metų. Tie studentai, kurie Būgai numi-rus pasiliko be vado, buvo vė-liau išsiusti i užsienį su sti-pendijomis.

Šio rašinio autoriui teko pa-vydėtina laimė bendradarbiau-ti su Būga Lietuvos Universi-tete nuo 1922 metų rudens iki jo mirties. Jis man buvo ne tiktai bendradarbis, bet ir mo-kytojas ir draugas. Is jo išmo-kauo daugiau, negu is kurio sa-vo mokytojo. Jį gerbiau ir my-lijau, ir jo mirtis nukreipė mano gyvenimą visai kitokion kryptin, negu kad aš laukiau. Jis mirė jaunas, pačiame žy-dėjime. Jo pasirengimas prie mokslinės karjeros buvo bega-lo sunkus ir traukėsi daug il-giau, negu normaliai. O vis-o dėlto jis atliko milžinišką dar-bą. Tesie jis mums paveiksl!

Lietuvių minia Romoje meldžiasi už popiežiaus Pijaus XII sveikatą.

VISIEMS AMERIKOS LIETUVIAMS

(Atkelta is 1 psl.)

darblauti savoje sporto aikštė-je, savuose jaunimo namuose, savoje lietuviškoje mokykloje, savoje lietuviškoje šeimoje. Ar galime to pasiekti? Vie-niems atrodo, kad ne. Jie nu-leidžia rankas. Jų sūkis—prie-veją nepapisi. Kitiems atrodo, kad iševijos ir čia gimusiųjų lietuvių, tiesa, turi sunkumų. Bet jie yra nugalimi. Iševija ir jos prieauglis, jei tik norės ir stengsis, gali savo lietuviš-kumą išlaikyti. Gali išlaikyti savo kalbą, savo tradicijas, pa-pročius ir meilę savajai tau-tai, sykiu būdama ištikima ir savo naujajai tėvynei. Ir kaip dažnai girdime žymių ameri-kiečių žodžius: "Būkite geri lietuviai, nepamirškite savo kalbos ir savo vaikus jos išmo-kykit, būkit ištikimi savo tė-vynei ir protėvių tėvynei ir bū-site geri amerikiečiai."

Kad lietuviybė yra gajū, li-udija pats gyvenimas. Kai Euro-pos mokslininkai skelbė pasa-uliui lietuvių tautą mirusia, tai vysk. Valančiaus, dr. J. Ba-sanavičiaus, dr. Kudirkos, po-eto Maironio, ne tik buvo pa-žadinta lietuvių tautos gyvy-ties, bet jų pačių dauguma dar sulaukė ir Lietuvos prisikėli-mo. Kai Amerikos Lietuviams

buvo nulietuviavimo pavojus, kas juos gelbėjo? Kun. Burbā, dr. Šliupas ir keletas kitų pa-siryžėlių. Ir šiandien labiau kaip betkada mums visiems reikia imtis žygių lietuviybei gaivinti ir stiprinti. Kitų kraš-tų lietuviai savo lietuviybės reikalams turi bendrą visų lietu-vių organizaciją.

Ir Amerikoj bendruomenės organizacijai pradžia padaryta jau 1951 m., sudarant organi-zacinį komitetą, trumpai LOK vadinamą. 1952 m. vasario 15 d. Connecticut valstybės sek-retariatas įregistravo Nr. 33-840 ir pačią lietuviybės išlaiky-mo organizaciją—Lithuanian American Community of the United States of America" 1952 m. kovo 6 d. organizaci-nis komitetas priėmė ir laiky-kykit, būkit ištikimi savo tė-vynei ir protėvių tėvynei ir bū-site geri amerikiečiai."

Kad lietuviybė yra gajū, li-udija pats gyvenimas. Kai Euro-pos mokslininkai skelbė pasa-uliui lietuvių tautą mirusia, tai vysk. Valančiaus, dr. J. Ba-sanavičiaus, dr. Kudirkos, po-eto Maironio, ne tik buvo pa-žadinta lietuvių tautos gyvy-ties, bet jų pačių dauguma dar sulaukė ir Lietuvos prisikėli-mo. Kai Amerikos Lietuviams

buvo nulietuviavimo pavojus, kas juos gelbėjo? Kun. Burbā, dr. Šliupas ir keletas kitų pa-siryžėlių. Ir šiandien labiau kaip betkada mums visiems reikia imtis žygių lietuviybei gaivinti ir stiprinti. Kitų kraš-tų lietuviai savo lietuviybės reikalams turi bendrą visų lietu-vių organizaciją.

Amerikos lietuvių istorijoje tai pirmi tokio masto rinkimai. Jie bus liudijimas mūsų tauti-nės vienybės ir mūsų lietuvi-ybės gajumo. Stovime prieš sunkų savo lietuviybės išlaiky-mo uždavinį. Savo tėvų ir pro-tėvių esame įpareigoti lietuvi-ybei išlaikyti ir perduoti savo vaikams. Lietuviybė išlaikyti galime tik visų lietuvių bend-romis jėgomis, be skirtamo ti-kėjimo, politinių ir kitokių nusistatymų. Juo daugiau lie-tuvių supras šį iševijos reika-lą, tuo lietuviybė bus daugiau naudots. Turime nugalėti atsa-limą ir visokius prietrus bei įtarimus bendrajai lietuviybės išlaikymo organizacijai.

Lietuviais esame mes gimę, Lietuviais norime ir būt!

New Yorkas, 1954 m. gruod-žio 2 d.

Amerikos lietuvių Bendruo-menės Organizacinis Komite-tas:

Prel. J. Balkūnas, pirminin-kas, Maspeth, L. I., N. Y.

Dr. M. J. Colney, I-sis vice-pirmininkas, Waterbury, Conn.

Dr. P. Vileišis, II-sis vice-pir-mininkas, Waterbury, Conn.

W. M. Chase, išdininkas, Hartford, Conn.

A. Saulaitis, sekretorius, Wa-terbury, Conn.

M. Blazas, Komiteto narys, New York, N. Y.

P. Vainauskas, nario antri-ninkas, New York, N. Y.

J. Vilkaitis, narys, Thom-son, Conn.

K. Bielinis, narys, New York, N. Y.

AR ŽINOTE, KAD —

Jūsų laikraštis gali normaliai eiti tik tada, kai laiku užsimokėsite savo prenumeratą,

nes —

- a) popierio skolon niekas neduoda,
- b) darbininkas be atlyginimo nedirba ir
- c) paštas dykai laikraščio nesiuntia.

todėl,

neatidėliodami siųskite savo prenume-ratą ir patarkite kiekvienam tai pada-ryti.

Be to—

tapkite laikraščio geradariu—rėmėju, prie prenumeratos pridėdamas dolerį—kitą laikraščio patobulinimui

Nelaukite rytdenos,

bet šiandien pat imkite veką ir pa-siųskite žemiam pridėta atkarpą su pinigais.

VIENYBE

412 Bedford Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Siunčiu savo prenumeratą \$

Už naują skaitytoją \$

Laikraščio parėmimui \$

Viso

Mano vardas

Adresas

Kai lėktuvas priverstas nusileisti...

KOMPROMISO NESEKMĖ

“Dėdės Tomo trobelė”. — 1856 metų rinkimai. — Douglas ginčas su Lincolnu. — Tauta perkirsta pusiau.

Ismintiengieji abiejose pusėse manė, kad didysis 1850 metų kompromisas bus sutalkės besivaidinančius brolius. Bet po trijų metų paliaubų, priešingai, jis vedė prie skilimo. Pavojausia buvo įstatymas, davęs teisę persekioti pabėgusius vergus. Jo vykdymas šiaurietuose sukėlė daug karčios neapykantos pietiečiams.

Sis įstatymas įgalino federalinę valdžią suimti pabėgusį vergą. Įstatymai reikalavo ne tik visuomenės pagalbos, persekiojant bėgį, bet taip pat bausti pilietį, kuris suteikdavo pabėgusiam vergui prieglaudą — net ir tuo atveju, jeigu jis nežinodavo, kad tai yra pabėgęs vergas. Negrui suimti nereikėjo jokio įrodymo. Toks netisingas įstatymas, aišku, erzino žmones.

Kartą į Galesburg, Ill. atvyko pūnuogiš, išbadėjęs negras. Pasisakė, pabėgęs iš vienos plantacijos Missouri valstybėje. Dū buvo užmušti, trys sugauti. Kilnesni miestelio gyventojai tuojau paslėpė bėgį, galvodami jį pasiūsti į Kanadą, kuri tada buvo tapusi vergų prieglaudoms šalimi. Kaip bemačiant, miestelyje susiorganizavo pagalbos komitetas. Netrukus apie šio miestelio pagalbą sužinojo ir kiti negrai. Čia įsikūrė tikra bėglių stotis, vadinama pogrindžio geležinkelio, šį vardą davė vienas plantatorius vijesis istrūkusį vergą. Pametęs bėglio pėdsakus sužinojo: “Jis turėjo išmukti į požeminį geležinkelį.” Tada geležinkeliai buvo naujas dalykas ir todėl šis žodis buvo madoje. “Underground” su sąryšiu “stoties viršininkais” ir “kudaktoriams” gebendavo “keleivius”, kurie būdavo pabėgėliai. Centrinės organizacijos nebuvo ir kiekviena stotis težiuvio savo “keleivius”. Tai sunkino policijai įsikišti.

Bėglių nebūdavo daug. 1860 metais vos 803. Dėl to pietai neturėjo didelių nuostolių. Bet įstatymas kėlė neapykantą šiaurietuose. Naujosios Anglijos valstybių piliečiai jėga atimdavo negrus iš policijos rankų. Neduodavo kalėjimų negrams laikyti. Buvo šaukiami protesto susirinkimai. Kartą Bostone negras Burns, nežinūrint minios protesto, buvo paliktas persekiotojų rankose. Tada visuomenė sudėjo 1,200 dolerių, kaip reikalavo negro savininkas, ir jį išpirko.

Romane “Dėdės Tomo Trobelė” aprašomi bėglių vargai dar labiau sukėlė šiaurietų neapykantą pietiečiams. Romano autorė Harriet Beecher Stowe, puritonė, pastoriaus žmona, ilgą laiką gyveno Cincinnati. Oho, ir ji matė, kaip vergai, lyg gyvuliai, būdavo perkami. Jos tėvas buvo vieno tokio “požeminio geležinkelio” vadas.

Nors pietiečiai sakydavo, kad išskirti faktai romane esą perdėti, bet knyga tuojau buvo išversta į 22 kalbas. Ir daugiau, negu pati autorė tikėjosi, šis romanas padėjo kovai su vergija. Kai Lincolnas susitiko knygos autorė, jis ją pavadino “mažyte moterim, kuri pradėjo didelį karą.”

1852 metais demokratai prezidentinius rinkimus laimėjo su didele balsų persvara. Prezidentu buvo išrinktas Pierce. Jis atstovavo pietų plantatorių ir šiaurės verslininkų koaliciją. Pierce laimėjimas rodė, kad tauta, nežinūrint vergijos priešininkų propagandos, laikosi 1850 metų kompromiso.

Tai buvo ūkinio gyvenimo žydėjimo laikotarpis, ir tie, kurie krovėsi turtus, troško turtų. Aukso ir sidabro atradimas kėlė kainas ir visi gerai gyveno.

Po 1848 metų revoliucijos Vokietijoje ir bado Airijoje, iš Europos atvyko daug naujų imigrantų. Kraštas klestėjo. Bet vergijos šalininkai nenusileido, ir dabar jie reikalavo užimti Kubą. Šis reikalas buvo delsimas. Tiesa, dar prezidentas Polk buvo pasiūlęs Ispanijai parduoti salą. Bet ši atsakė, kad vertiau tegu Kuba prasmenga skradžiai vandenyną, negu tenka kitai valstybei. Vėliau vienas avantiūristas, tūlas Lopez, suorganizavęs būrį vyrų, mėgino salą užimti. “Jei Ispanija nenori mums Kubos parduoti mes turime ją pavogti”, — kalbėjo pietiečiai.

Įtampa krašte didėjo. Pietiečiai visais būdais stengėsi atgauti daugumą Senate.

“Dėdės Tomo Trobelės” sentimentas provokavo pietiečius. “Mes branginame vergiją kaip savo akį ir todėl stensimės ją išlaikyti — taikiai, jei galėsim, karingai, jei būsime priversti.”

Siuo atveju galėjo vadovauti tik toks žmogus, kaip Jeffersonas, arba Jacksonas, radęs bendrą kalbą tarp dviejų grupių. Tai mėgino pasiekti Stephens Douglas, vadinamas “šiaurės žmogumi su pietų principais”. Bet, ar Douglas turėjo principus? Jis ciniška kartodavo: “Ginčiuose tarp baltųjų ir juodųjų, aš remiu baltuosius, kaip ginčiuose tarp negrų ir krokodilų — negrus.” Jis žinojo, kada vakarai nori

išplėsti savo sienas už Iowa ir Missouri, Kansas ir Nebraska. Ir jei galėtų patenkinti pietus, jis taptų prezidentu. Bet kaip? Panalindamas 1820 metų kompromisą ir suteikdamas pietams viltį matyti gimstant naujas vergų valstybes? Siūlant vakarams geležinkelį į Pacificą ir naujų žemių kolonistams Douglas, kuris gyveno Chicagoje, norėjo, kad geležinkelis būtų pravaistas per jo miestą, o ne per Louisianą ir N. Meksiką. Čia ir kilo Kansas Nebraska įstatymas, leidęs organizuoti naujas teritorijas ir patiems ūkininkams spręsti, ar jie nori vergijos. Nebraskos organizavimas jam turėjo duoti balsų Missouri ir užtikrinti Chicago transkontinentinį geležinkelį. Tuo tarpu Kansas organizavimas turėjo suteikti pietiečiams viltį pamatyti gimstant naują vergų valstybę. Buvo gražiai paruosta.

Bet įstatydavims kartais trūkta valdentuvės. Jie nemato konkrečių rezultatų, kuriuos gali duoti abstraktus tekstas. Įstatymas, kuris būsimosios Kansas valstybės konstitucijos reikalą paliko patiems gyventojams, aišku, sukėlė abiejų pusių interesą šį plotą apgyvendinti savo šalininkais. Šiuo reju buvo raginama emigruoti į Kansas, tuo pačiu kartu nemažas skaičius Missouri vergų savininkų savo gyvenvietes užrašė Kansasi, kad galėtų parduoti. Vienas Alabama plantatorius pardavė dalį savo vergų, kad galėtų 300 pietiečių šeimų persikelti į Kansas. Iš vienos ir kitos pusės buvo peržengiamos ribos. Pavyzdžiui, šiaurietų spauda tvirtindavo, kad pietiečiai plakdavo negrus dėl malonumo.

Republikonai savo kandidatu į prezidentus pastatė Fremont, kuris valdė Kaliforniją. Gė demokratai atsaukė savo kandidatą Douglas, paženklinatį Kansas klausimu ir jo vietoj rėmė šiaurietį Buchanan, kuris buvo išrinktas.

Kaip jau anksčiau minėjome, vergijos klausimas nuodirjo atmosferą. Ir šioje atmosferoje iškilo didinga Lincolnio figūra.

Jo gyvenimas buvo sunkus. Motinai mirus, jis su tėvu vargavo, kaip ir visi pionierai ir tegavo paprastą pagrindinį aukrą. (Nukelta į 6 psl.)

Gen. MacArthur (kairėje) ir maršalas Montgomery, du žymūs vadai antrajame pasauliniame kare, pirmą kartą susitinka New Yorke.

SIULOMA VLIKUI

ATSISAKYTI PARARELINĖS AKCIJOS

(Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos pareiškimas)

Jūsų korespondentui teko patirti, kad sąryšyje su VLiko Vykdomosios Tarybos Užsienio Tarybos Valdytojo pareiškimu “Pro memoria” apie santykių su Federalinės Vokietijos Vyriausybės raida ir Lietuvos atstovavimo Bonnoje reikalais, adv. J. Bataitis, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos atstovas Vyriausijoje Lietuvos Išlaisvinimo Komite- te, pareiškė atskirą nuomonę ir pateikė savo pasiūlymus. Kalbamame pareiškime sako-

me: “URT pro memoria, atsižvelgiant dar į šiuo metu būvįje Eltos Informacijose detūjų komunikatų vienas kitą paneigiančius tekstus, nesudaro pagrindo VLiko ginče su Lietuvos Diplomatijs Sefu bei kitais Lietuvos pasiuuntiniais objektyviam vaizdui susidaryti.

URT pro memoria yra vienišaliskas pareiškimas. Be to, toje pro memorijoje paminėta visa eilė platesnei lietuvių visuomenei tiksliai nežinomu ir aplamai sunkiai patikrinamų faktų, privačių pasikalbėjimų, neprotokuotų susitarimų bei raštų, nepateikiant jų teksto ištais. Antra vertus, manytina, kad lietuvių visuomenei ne tiek svarbu išgirsti iš URT pro memorijos vienišaliską VLiko veiksmų pateisinimą bei užgyrimą, kiek prieti, galų gale, prie principo ir visiems priimtino aiškumo Lietuvos Valstybės juridinio tęstinumo bei jo praktiškų apraiškų respektavimo, VLiko vaidmens iš-

ryškimo ir iki šiol vis dar neįvykdytos lietuviškos visuomenės laisvajame pasaulyje konsolidacijos klausimais.”

Vertinant visus mūsų vidaus politinius ginčus minėtų klausimų šviesoje, o ypatingai ryšium su ginčiais tarp VLiko ir Lietuvos Diplomatijs, tenka nustatyti:

Nei užsienio lietuviškajai visuomenei, nei aplamai bet kur kitur VLikas kol kas nėra oficialiai deklaravęs, kad jis reprezentuoja Lietuvos Vyriausybę ir vykdo jos funkcijas. Lietuviškos visuomenės atžvilgiu tenkinamasis (vairuojantis) pasisakymais, ar kad “VLikas yra vienintelis lietuvių Tautos valios reiškijs” ar kad “VLikas yra visuomeninio politinio pobūdžio organizacija”. Santykiuose su svetimšaliais, ypač užsienio valstybėse, istaigo-

se, VLiko krikdem, bloko ir valst. liaud. atstovai, t. y. dabartinė VLiko dauguma, elgiasi kaip tik priešingai, su painiodama, kad VLikui priklauso Lietuvos valstybinis suverenumas ir kad VLikas turi teisę vykdyti Lietuvos vyriausybės funkcijas.

Bandymai šia kryptimi svetimuosius įtikinti, tiek Washingtone, tiek Bonnoje pasiseki- mo nesulaukė. Bonnos atveju- je šito faktų neuzginėja ir vi- siai kitaip buvo skelbiama, ta- čiau žadama dar “dėti visas pastangas patiekti Auswaertige Amtui pakankamų darinių, kad šiuo lietuvių Tautai lem- tingiu momentu VLikas atsto- vauja ir Tautai ir Valstybei”.

Šioje VLiko daugumos lai- kysenoje nesunku pastebėti dvilypumą ir nenuoseklumą. Jei VLikas save laiko Lietu- vos Vyriausybę in exilio, jo pa- reiga būtų pareikšti tai, pir- moje eilėje lietuvių visuome- nei bent laisvajame pasaulyje, o jau po to dėti pastangas frodyti tai svetimšaliams. Tuo tarpu elgiamasi kaip tik at- virkščiai, nes savo vaidmens ir teisių nedeklaravus, savos visuomenės neįtikimus, jos pri- tarimo nesulaukus, norima įtikinėti svetimuosius.

Si būklė, ypač atsižvelgiant į bendrą tarptautinę padėti, turėtų versti VLiko daugumą tuojau pat susilaikyti nuo to- limesnių dviųpių, nenuoseklių ir bet kurio realybės pajui- tauto stoknojančių žygių tarp- tautiniam forumė.

2. Politinė diplomatinė akci- ja negali būti daloma.

Sis jau nebejaunas, tačiau neginčijamai valstybinės išim- ties padiktuotas postulatas tu- rėtų susilaikyti ir dabartinės VLiko daugumos pritarimo. Politinei — diplomatinei akci- jai su reikiama autoritetu vesti turime Lietuvos Diplomati- jos Sefu ir užsienyje akrediti- tuotus bei atitinkamų valsty- bių formaliai akceptuotus dip- lomatinus atstovus. Šiuo me-

AUDENO ŽODIS APIE SLEZEVIČIŲ

Ponui Stukui mielai sutikus, noriu kelias žodžiais priminti Mykolą Slezevičių, nes lapkri- čio vienuoliką dieną suėjo penkiolika metų nuo jo mir- ties.

Šio žymaus Lietuvos valsty- bės vyro, patrioto lietuviu, gi- laus ir turiningo demokrato, Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos lyderio ir tauraus žmogaus per kelias minutes į- manomas tik trumpas primi- nimas. Todėl čia sustosiu tik ties juo, kaip ministerio pirmi- ninko vieno epizodo darbas.

1918 metų gruodžio 20 die- ną Slezevičius grįžo iš Rusijos į Vilnių. Tuo metu į Vilnių traukė komunistinė su Kapsu- ku-Mickevičiumi vyriausybė iš Maskvos. Raudonosios Armijos būriai jau buvo netoli Vilniaus.

Tuometinės Laikinosios Lietu- vos Vyriausybės viršūnės gru- odžio 23 dieną išvažiavo į užsie- nius. Likusieji valdžios liku- čiai Vilniuje pakvietė Mykolą Slezevičių sudaryti naują lai- kinąją vyriausybę, nes nebu- vo jau kam organizuoti krašto- gynimo. Kareivių Vilniuje te- buvo vos kelios dešimtys. Vi- somis partijoms pritarus, Sle- zevičius, jaunas, vos trisdešimt- šešerių metų vyras, pilnas energijos ir sugebėjimų, ėmė- si šio darbo. Sausio 26 dieną jis sudarė plačias pagrindas, įtraukdamas visas, be komu- nistų, partijas ir tautines ma- žumas į savo vyriausybę.

Slezevičius suprato, kad kraštą apginti ir nepriklauso- mybę apsaugoti gali tik kariuo- menė. Lietuviai karininkai laukė valdžios žodžio. Tauta buvo beviltiškoje padėtyje. Ir štai naujasis Ministeris Pirmi- ninkas jau gruodžio 29 dieną pasirašė jaudinantį atsisauki- mą į Tautą ir visus pakvietė prie ginklo. “TEVYNĖ PAVO- JUJE”, sušuko jis. Tūkstantiai savanorių paklo Tėvynės gin- ti.

Po kelių dienų vyriausybė pradėjo skelbti įvairius mobilizacijos aktus. Pradėjo iš pa- grindų organizuoti kariuome- nę ir valstybės aparatą. Pa- šauktieji savanoriai kovėsi. Kraštą apgynė Lietuvos Vy- riausybė laimėjo. Slezevičius visa savo energija veikė. Kaip būtų nukryps Lietuvos liki- mas be Slezevičiaus, sunku pa- sakyti. Bet jis tapo nugalėto- ju ir tuo pačiu pagrindiniu valstybės statytoju.

Šia proga, kai kraštą boise- vikių pavergtas, visiems pra- vartu prisiminti, kaip Slezevi- čius organizavo krašto gynimo jėgas. Kartuomenės organizavi- mas tada buvo neatskiras- mai surištas su Slezevičiumi, kaip Ministeriu Pirmininku. Garbė jam už jo darbus ir nuo- pelnus Lietuvai. Mes lenkiame galvas jį prisimindami. Kiek vėliau neuyorkiečiai šio gar- bingo vyro atminimą paminės plačiau.

rioms jis Lietuvos Diplomati- jos Sefo buvo paskirtas.

Toliau siūloma, kad VLiko dauguma atsisakytu nuo pre- tenzijų skirti savo atstovus Romoje, Madride bei kituose kraštuose, paliekant politinės- diplomatinės akcijos vedimą Lietuvos Diplomatijs.

Pareiškimo pabaigoje, LLKS atstovas, teigia:

“Netektu nuogastauti, kad taip pasielgęs VLikas nustotų savo svorio ar autoriteto lietu- vių visuomenės ar svetimųjų akysje. Priešingai, VLiko pra- dėtas šiandien jau nebe gin- čas, bet karas prieš Lietuvos Diplomatijs būty baigtas, pra- skaidrėtų bendra atmosfera lietuvių visuomenės tarpe, di- delė URA energija, nukreipta šiandien prieš savuosius, ir to- dėl eikvojama tuščiai, galėtų būti panaudota kituose laisvi- nimo baruose: propagandai už- sienyje, santykiuose su įvai- riomis Europos integracijos sie- kiančiais visuomeniniais veiki- sniais, visoje eilėje kitų tarp- tautinių organizacijų bei visu- meninio pobūdžio draugijų už- sienyje.

Lietuviško solidarumo dva- siai atnaujinti VLikas neturėtų pasitenkinti vien URT-bos VLiko vardu pastaruoju laiku daromais, kazin ar nuosi- džiais, pareiškimais. Reikėtų, pirmausia, generalinės ligio- linės VLiko laikysenos revizi- jos.

Siūloma, kad VLikas nepa- gaižytų rimtų pastangų pakei- ti padėčiai ta prasme, kad ko- va dėl Lietuvos išlaisvinimo būtų tęsiama be tarpusavio ginčių bei priekaištų visos lietuviškos visuomenės konsoli- duotomis jėgomis”.

BALFAS PRIIMA KALĖDINES DOVANAS

Prieš Kalėdų šventes į BALFą plaukia lietuvių dovanos, skirtos pasilikusiems Europoje tremtiniams, kurių būklė tebėra labai varginga. Čia matome, kaip BALF pareigūnai priima iš Baltic Co., 100 dėželių Birutės saldainių, skirtų lietuviškoms vargo mokykloms: 25 dėžės Vasario 16 d. Gimnazijai ir 75 dėžės kitoms vargo mokykloms. Vaizde, iš kairės: Jūra Bendoriūtė, Aušra Blekaitienė, BALF reikalų vedėjas Petras Minkūnas, Baltic Co. atstovas Luodas Norkus, įteikęs 100 dėželių Birutės saldainių, sandėlio vedėjas Vladas Kulpavičius ir Aldona Bichnevičiūtė. (Foto V. Maželio).

ATVIRAS LAIŠKAS... SĖJOS REDAKTORIUI

Gerb. pone Vienybės Redaktorai, būkite malonus pasiskelbti Jūsų vadovaujame laikraštyje šį atvirą laišką, kurio gavėjas, Sėjos redaktorius, nesiteikė pasiskelbti:

Gerb. pone Redaktorai, pilnai sutinku, kad redaktorius turi teisę rašinius keisti: savo nuostūra, nekeičiant tačiau turinio prasmės, nes tai būtų nepagerbimas autoriaus teisių. Sėjos 10, 18 Nr. atspausdintas su mano pavarde rašinys (I "šaltąjį karą" prieš Sovietus!) tėra tik mano plačiai paskelbto rašinio — "15-tų metų išvakarėse" — pusėtinai nusisekusi santrauka. Deja, išbraukus pusę originalo minčių, gavosi rašinio prasmės iškreipimas. Taip, pav., santraukoje ne mano žodžiais parašyta: "Neužtenka Tėvynėje Sovietų vykdomus nusikaltimus ramiai stebėti ir juos tik aprašinėti, arba veikti ką nors nereikšminga. JAV Kongreso Sovietų Agressijos Tirti Komitetas, ALTO ir visuomenės — ludininkų pagalba, nemažai surinko medžiagos apie Sovietų nusikaltimus prieš mūsų ir kitų tautas". Išmetus originalo argumentaciją ir šitaip suredagavus tuodu viršpaminėtus sakinius, skaitytojui gali susidaryti įspūdis, jog tas — "Neužtenka... juos tik aprašinėti, arba veikti ką nors nereikšminga" — taikoma ALT. Tokios minties originale nebuvo ir už toki minčių iškreipimą gali būti atsakingas tik minimos santraukos autorius. Norėčiau laikyti, jog tai atsitiko dėl nesupratimo mano rašiny, gal būt, nepakankamai aiškiai išdėstytų minčių. Todėl tikiuosi, kad pageriant autoriaus teises, pone Redaktorius man bus leista Sėjoj pasiskelbti keletą pastabų, paaiškinančių pilnutinį to rašinio tikslą. O jis yra dvejopas ir, būtent, kaip seka:

1) Atkreipti mūsų, laisvėje esančių, tautiečių ir veiksnių dėmesį į tai, jog, 10 metų išvijojo išbuvo, priėjom iki to (originalo paminėta — santraukoj praleista), kad, be eilės kitų nedžiuginančių faktų, VLIKo vardu siūsta telegrama komunistiniam "pasaulio taikos kongresui", tuomi žeminate ne tik VLIKą, bet ir visus lietuvius, kad VLIKo organas Elita (šm. 22 Nr.) imasi nepateisinamai švelninti Sovietų kruvinus nusikaltimus mūsų Tėvynėje. To tai jau tikrai per daug, kad būtų tylo mis praleista. Todėl rašiny pasakyta (santr. išmesta): Šitokie įvairūs nukrypimai nuo pagrindinio tikslo bei išelviški savęs užliūlavimai yra itin pavojingi mūsų mažai tautai". To nesuprantantiems, arba nenorintiems suprasti, prisena sušukti tiesiai ir aiškiai: užteks profanuoti mūsų Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, paverčiant jį lyg kažkokiu poligonu partijų administraciniam žaidimams! (Ivairios nuolatinės partijų politinio santykio aritmetikos, nuolatinis vidaus administracinis tvarkymasis — kova dėl postų ir vyravimo, valdžios galių vaikymasis, varžybos dėl kompeticijos tarp veiksmų ir t. t.). VLIKas juk nėra nei vyriausybė, nei seimas savame krašte (!), kur, tokie dalykai dar būtų pateisinami, bet irgi tik taikos metu. Užsilaikydami, nepastebima, jog dažnai kenkiama sau patiems — žemina mas VLIKo autoritetas, skaldoma visuomenė ir pamirštamas aukščiausias tikslas. Tad visas tas tuščias ir neleistinai prabangiškas žaidimas, gaisrant laiką kasdien nelaisvėje nykstančios Tautos sąskaiton, yra nelyginant pasityčiojimas iš Tėvynės. Ir klysta tos politinės partijos, kurios, siekdamos

vyravimo VLIKe (o ir kitur), tariasi kraujančios sau politini kapitalą — grįžusios Tėvynės tariasi galėsiančios tarti: štai mes, valdžios verti, nes daugiausia dėl tautos laisvės dirbom. Tai lygu skenduolio gelbėjimui dėl jo pinigų jo kišenėje. Sunki kova dar kaip ir nepradėta, o jos jau taikosi nežinia kam priklausančius laurus tik sau pasiglemžti.

Mes visa tai stebime, matome tuos VLIKo vidujinius negalavimus, bet spaudoje — dažniausiai: ta pati demagogiška kova dėl vyravimo. Objektiveinis žodis, arba demagogiška suniekinimas, arba prapuola lyg balsas tyruose, dėl tokio tylini it sustmokus. Kitai dar, vieton to, kad priminti VLIKui jo pirmieilus uždavinius ir paraginti jį susitvarkyti, su abejinga pagarba ir švelniai, lyg apie nepataisomą karalių, taria: "Kad ir blogas VLIKas — tegyvuoja VLIKas!" Aišku, VLIKas turi gyvuoti, bet bloga liaupsinti yra, mažiausiai, nenuoširdu. Niekas mums VLIKo "iš Dievo malonės" ant pečių neužkrovė — jis mūsų partijų sukurtas. Jos tad turi jį ir taisyti, kol pasitiekimas juomi visuomenėje galutinai dar nesugriuvo, bet ne anokių, o šitokių šūkiu: b l o g a s V L I K a s — tegyvuoja geras VLIKas. Tačiau pagrindinė sąlyga tam yra — mūsų politinės partijos turi atsistoti aukščiau savęs, savo siaurus partinius interesus paaukodamos Tėvynės laisvės la b u i.

2) Iškelti reikalingumą kokios nors ypatingos akcijos prieš Sovietus. Ši mintis kilo objektyviai peržvelgus 10 metų bėgyje iševijos ir veiksmų neuitus kelius bei atlikus dar bus 15-kos metų Lietuvos nelaisvės perspektyvoje. Tauta žūsta. Jai gelbėti reikia neatidėliojant griebtis ko nors iš tikrųjų efektingo. Minima rašiny akcija, kuri, autoriaus nuomone, vykdytina, gali būti ir ne pati geroji, nors galėtų pagelbėti tiek ALT-ai, paremiant jos memorandumus JAV vyriausybei, tiek Pavergtųjų Tautų Sąjungai, darantėjimus į Jungtines Tautas.

Tarp kitko, ne kokio eilinio raševos pirmoji pareiga kelti ir jūdinti tokias bei panašias didžiulės apimties organizuotas akcijas. Tam juk yra veiksniai ir vyriausias jų VLIKas (atsseit, grįžtam prie to paties, Taigi, nemažinant to "šaltojo karo paskelbimo" reikšmės, tenka pastebėti, kad tuo pačiu norėta primygtinai priiminti mūsų veiksniams, ypač VLIKui, apie rimtesnius, negu jo vidaus, reikalus. VLIKui prieš akis dideli nenuveikti darbai, nors dėl "laiko stokos" jie pirmiršti ir atidėti antron eilėn.

Taip bus, pone Redaktorai, nors grubiai, bet, tur būt, suprantamiau paaiškinta taf, kas norėta rašiny švelniau, "akademiskiau" išdėstyti, sutraukiant gale į pagrindines, santraukoj iš dalies išmestas, iš dalies neteisingai perteiktas mintis: "Tose 15 metų sukakties išvakarėse užversime seną, mūsų Tėvynės laisvinimo veikre ypatingai džiuginančią baltą nepasizymintį, lapą ir — užtrauksim naują glesmę broliai! Tai būtų gražiausias ir reikšmingiausias tos sukakties minėjimas — užgims dakties išvakarėse laikai!" (kada atgims VLIKas, nes tik tada prasidės tikrasis ir efektingas Lietuvos laisvinimo darbas ir laisvės priartinimas!)

Dėkodamas už šio laiško atspausdinimą, lieku su pagarba

V. Vintartas

1954. 10. 30 d. Chicago.

RUBBER STAMPS
CONCORD STAMP
79 Warren St. New York, N. Y.
Tel. BEckman 3-6828

A. Andriuskevičius
Lakrodininkas ir Juvelyras
Didelis brangenybių pasirinkimas.
485 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
Evergreen 4-2318

GINTARAS GRAŽIAUSIA DOVANA
Brangi atmintis kiekvienam lietuviui. Tradicinis papuošalas visą meta.
Vieta kuri saugo mūsų brangaus krašto auksą — gintarą. Didžiausias pasirinkimas gintaro dirbinių.

AMBER GUILD, Ltd.
Virš 50 metų gintaro versle.
80-19 31th Ave., Jackson Heights, L. I., N. Y.
Tel. HA 9-5855
Lengva pasiekti auto—Northern Blvd. (25a) iki 31st Ave
IND sub. iki Roosevelt—Jackson Heiths Stores
IRT sub. iki 74th St. Stoties Iš Čia LaGuardia Aero
Port Bus iki 31st Ave

MĖSOS URMO PARDAVIMAS
ALBRECHT & KOELBER
197 NORTH 6th ST. BROOKLYN 11, N. Y.
Evergreen 8-6322

CASINO TEATRAS
210 East 86th St., N.Y.C. Tel.: RE 4-0257, BU 8-0561.
Gruodžio mėn. 10 iki 16 d.
"DAS KANN JEDEM PASSIEREN"
Heinz Ruchmann—Gisela Schmidling—Ingrid Lutz
ir "ANNELIE"
Luise Ullrich — Karl Ludwig Diehl
Vokiška savaitės apvalga.

Štai ta Felicia Gomez, 10 metų amžiaus mergaitė, kuri, kaip jau praeitame Vienybės numeryje buvo rašyta, Puer to Limon, Costa Rica, pagimdė penkių svarų ir dvylikos uncijų sūnų. Dešinėje, Felicijos motina, besirūpinanti dukteria ir anūku. Mergaitė-motina, kaip matote, dar vis nepaleidžia iš rankų lėlės.

JUNGTINIŲ VALSTYBIŲ ISTORIJA

(Atkelta iš 5 psl.)

lėjimą. Bet kai tėvas antrą kart vedė, pamotė atsinesė knygų: Bibliją, Esopo pasakas, Robinsono Crusoe ir Washingtono gyvenimo aprašymą. Jis tas knygas beveik atmintinai mokėjo. Jis kalbėdavo paprastai, darydamas palyginimus, ne kaip Webster ir kiti oratoriai. Vargais negalais jis pasiekė advokatūros, visai negalvodamas apie politiką. Tik apie 1854 metus paaštrėjęs ginčas dėl vergijos jį pastūmėjo į kovą.

Būdamas išmintingas realistas, Lincolnas negalėjo būti fanatiškas abolicionistas. Jis neskelbė neapykantos vergų savininkams. Jis pripažino jų padėties sunkumą.

Lincolnas pakvietė Douglas diskusijoms. Šis sutiko įvairiose Illinois miestuose viešai diskutuoti vergijos klausimą. Tai buvo įdomūs ginčai. Galesburgo ūkininkai suorganizavo eisną. Vienuose vežimuose sėdėjo muzikantai, kituose — gražios moterys, vaizduojančios 32 valstybes. Užpakaly jų juodais drabužiais asmenybė, su užrašu Kansas...

Dviem kalbėtojams pasirodžius, pirmiausia į akis krisdavo nepaprastas skirtumas. Douglas stipraus sudėjimo, kovingas, puošniai apsirengęs — vaizdavo jėgą ir gerą gyvenimą. Lincolnas — prastai siūtu kostiumu, ilgomis rankomis ir kojomis, lietu veidu — greičiau buvo panašus į nusivylimą statulą.

Bet kada Lincolnas prabyla, jis sužavi klausytojus.

Douglas pasisakė už valstybių ir teritorijų autonomiją vergijos klausimais. Lincolnas kalbėjo apie Kongreso autoritetą. Jo strategija buvo priversti Douglas pasisakyti, ar konstitucija tinka baltiesiems ir juodiesiems, ar federalinė valdžia neturi jokių teisių ir vergus. Tai buvo keblus klausimas, nes jis galėjo priestairauti savo paties doktrinai. Bet Douglas buvo gudri lapė ir mokėjo gintis: "Vergija negalės egzistuoti nė vienos dienos, net nė vienos valandos, jei ji nebūtų valstybės policijos palaikoma..." Vadinasi, valstybės autonomija buvo būtina vergijai. Lincolnas nepateisino vergijos. Jis norėjo gelbėti vienybę.

Illinois valstybės rinkėjai nedidele, dauguma išrinko Douglas, bet poziciją, kurią privertė užimti Lincolnas, jam vėliau atnešė nesėkmę. Pietiečiai reikalavo ne lokalines autonomijas, bet federalinio istatymo vergiją ginti. I tai Douglas visai teisingai atsakė, kad šiauriečiai ir net vidurkaričiai to neparems. Abipus susitarimas, aišku, darėsi neįmanomas.

Prasidėjo neramumai. Kansas net karo griebėsi. Išgasta negrų sukilimo. 1860 metų prezidento rinkimai vyko teroro atmosferoje.

Pietiečiams šie rinkimai buvo labai reikšmingi. Jie ne tik gynė savo principus, bet bijojo tarių pakėlimo, ko siekė šiauriečiai. Pietai buvo pasilikę fermerių kraštu, tuo tarpu šiaurė industrializavosi. Dauguma geležinkelių buvo tiesiami šiaurėje. Gyventojų skaičius ten irgi smarkiai didėjo. Kokių priemonių pietai turėjo imtis savo teisėms ginti? Kongresą? Bet pietai jame prarado daugumą. Aukščiausia Teismą galėjo sudaryti iš šiauriečių. Vadinasi prezidento vieta pasilikio pietiečiams pašukutims atramos taškas. Tad visai suprantama buvo jų susijaudinimas rinkimų metu.

Demokratai negalėjo susitariti dėl kandidato. Moderuoteji rinko Douglas, jį ekstremistai apleido konvencija ir pasirinko Breckenridge. Šis susiskaldymas užtikrino republikonams laimėjimą.

Republikonų konvencija įvyko Chicagoje. Zymiausias partijoj buvo senatorius Seward, kuris tikėjosi būti išrinktas. Bet vakariečiai smarkiai palaikė Lincolną, kaip savo žmogų.

Partijos vadai žinojo, kad Lincoln parinkimas užtikrintų Indiana ir Illinois balsus, kurie buvo abejotini. Taip pat galvojo, kad šiaurėje jis irgi gaus daug balsų dėl savo demokratskumo, dėl visiemis suprantamos kalbos, kas kadaise užtikrino Jacksonui pergalę. Ir jis konvencijoje buvo išrinktas kandidatu.

Seward, nors nusivylęs, padėjo paramą Lincolnui.

Šiuo metu unijoje buvo aštuoniolika laisvų valstybių ir penkiolika — praktikuojančių vergija.

Abraham Lincoln gavo visų laisvųjų valstybių paramą ir buvo išrinktas Jungtinių Valstybių prezidentu. Jis turėjo mažumą tautoj, bet daugumą rinkiniame kolede. Pietuose jis gavo tik 24,000 balsų. Devynios pietinės valstybės beveik vienbalsiai pasisakė prieš jį. Šį kartą tauta buvo perskelta Abrahamo Lincolnio kirviu. Kitą savaitę: ARTEJIMAS PRIE CIVILINIO KARO.

NERVINE
Alexander's Nervine, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir drangiausių šaknų, žiedų, žvėjų ir žolijų, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų suirimų, galvos skaudėjimų, kvailisimų, isterijos, rūpescio, susikrimimo, bėmėgės, karščiavimų, išgastio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja \$5.00 svaras. Už \$2.00 prisiunčiame 5 uncijas. I Kanadą \$2.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

Maspetho
Lietuvių Piliėčių Klubas
Adv. S. Bredes, pirm., J. Januškaitis, vicepirm., P. Slapikas, išd., P. Mikalauskas, sekr., A. Garais, fin. sekr.
BARAS NARIAMS IR SVEČIAMS
Salė pramogos
Reikalingi nauji bolininkai.
Varžytinės vyksta pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais.
LIETUVIŲ PILEIČIŲ KLUBAS
P. LISIAUSKAS, Vedėjas
69-61 Grand Ave., Maspeth, N. Y.
HA 9-9866

Misiūnų Degtinės Krautuvė
RAY'S LIQUOR STORE
JUOZAS IR IZABELĖ MISIŪNAI
Savininkai
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N. Y.
Virginia 3-3544

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS
Kelionės laivais ir lėktuvais, Ivairiausios apdraudos, Nuosavybių pirkimo ir pardavimo, Biznio knygų vedimo, Taksų (income tax) paruošimas, Pinigų persuntimo ir skolnimo, Imigracijos ir pilietybės, Notarnių dokumentų tvirtinimo, Vertimų ir ivairiausiais kitais reikalais.
KNYGYNAS—LAIKRASČIAI IR KNYGOS
Visais reikalais jums greitai ir maloniai patarnaus broliai
ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI
315 WALNUT ST. (kamp. Adam St.) NEWARK 5, N. J.
Telefonas MARKET 2-4887

NORITE GEROS — MENISKOS
FOTOGRAFIJOS:
PORTRETO, SEIMOS, VAIKŲ, Ivairių progų nuotraukų
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAZELIS,
baigęs New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4877

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAZESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP
GRAND PARADISE
Ką nerengtumėte — koncertą, vestuves, šokių, ar prakalbas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.
Reikalų Vedėjas
I. WEINSTEIN
320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N. Y.
Evergreen 7-1123

Prilaikykime Pinigus Savųjų Tarpe!
REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
X. STRUMSKIS, savininkas
322 Union Avenue,
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. Evergreen 7-2089
Vienintelė Lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 17 metų.

HERBERT & BLOOMFIELD, Inc.
AUTOMOBILIAI — NAUJI SUNKVEŽIMIAI (TROKAI) vartoti
FINANSUOJA BANKAS Autorizuotas
TAISYMAS DALYS
Lietuvių JUOZAS E. ARBACIAUSKAS, sav.
CHARLES H. BLOOMFIELD—sav.
110 Hempstead Turnpike, Frankha Square, L. I., N. Y.
Tel. EE 2-3800

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. F. M. BINTAKIS
16 Linden Street
Valandos: Kasdien nuo 11 iki 1 ir nuo 6 iki 8
Vykstant Jamaica linija išlipi Gates Avenue Brooklyn, N. Y.
Sekmdieniais nuo 11 iki 2. Sekmdieniais pagal susitarimą. Glenmore 5-3012

VINCAS KANAUKA, M. D.
284 Eastern Parkway
VALANDOS: PAGAL SUSITARIMĄ
(Blokas nuo Brooklyno Muziejaus) Brooklyn, N. Y.
Tel. ULster 7-8652
Skombinti nuo 6 iki 8 v.v.
(Vykstant BMT Franklin Ave linija išlipi Eastern Parkway, o IRT—Franklin Ave stotyje.)
Sekštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto.

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
VALANDOS: 9—12 ryte 1—8 vakare
Brooklyn, N. Y.
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

DR. JANINA SNIESKA
(DANTŲ GYDYTOJA)
408 Jay Str. Room 306,
kemp. Fulton Str. (Brooklyne)
VALANDOS: 1—7 val. susitarus
Kvartadieniais visą dieną ir ketvirtadieniais po pietų uždaryta.
Ofiso tel. ULster 8-8789
Namų tel. TAYlor 7-8231

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS: 9—12 ryte 2—9 vakare
Brooklyn, N. Y.
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STag 2-0706
Namų — MA 7-2055

JOSEPH SAMOSTIE, M. D.
Buoys Berlyno universiteto klinikų prof. asistentas
Vyru ir moterų astmos ir chroniškos ligos.
RENTGENAS - ELEKTROTHERPIA
Nuo 10 val. ryto iki 6 v. p.p. Čia pat moterų ligų gydytojas
Priėmimo val. antr., treč. ir penkt. nuo 10 v. r. iki 6:30 v. v.
220 EAST 12th ST., NEW YORK 3, N. Y.
(Tarp 2nd ir 3rd Ave.) Tel. AL 4-4437

JOHN DERUHA, M. D.
Odos niežėjimas ir išbėrimai, Tulišios ligos. Galvos skaudėjimas, nemigas, jausmų komplikacijos, jautrumas, širdies ir skilvio ligos.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Visi Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visu. Aiskiai laukimo kambariai vyrams ir moterims.

DULKIŲ SIURBLYS
namų švarai palaikyti būtinas.
Zinomas "ELECTROLUX" siurblys (vacuum cleaner) ir vaškavimo mašinėles jums namuose parodys fabriko atstovas
Julius T. Jacyna.
Rašykite: 328 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. MU 4-3171, namų EV 7-0463.
Kainos nuo 25 dol.
Taip pat parduoda "FLAVORSEAL" firmos Stainless Steel puodus virti be vandens.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
422 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuviams

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRONAS-BALTON,
Direktorius, Relkaių Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. SI 4-85 2-5043 NOTARY PUBLIC

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.,
KOPLYCIA LAIDOTUVAMS
Telefonas, EVergreen, 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuviams

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635-NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas, STag 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEWton 9.4464
Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Sporto GYVENIMAS

Gruodžio 5 d. National Challenge Cup varžybose Eintracht SC be didelio vargo nugalėjo Lietuvų SK 4-1 (3-0). Mūsiškiai, be Freimano ir Kalašinsko, sužaidę gana blankiai. Sunkiai derinosi puolimas, kur buvo bandoma naujas žaidikas Lewis. Judresnis pasirodė vienas Gražys, pavieniū žygiu įpleškęs garbės įvartį. Geltonai-žaliųjų gynimas turėjo sukaupti gintis, nes priešininkai nuolatiniai ir stipriai spaudė.

Sekmdienį pirmenybes pradėjo Lietuvų SK jaunia, pirmose rungtynėse suklupę prieš Eintracht SC jaunius 2-1. Mūsiškiai pasirodė kaip žadanti vienuolikė, ir rungtynės buvo įdomios. Priešininkai vieną įvartį pasiekė iš baudinio, o iš Lietuvų SK garbės įvartį pelnė J. Birutis.

Beje, jauniū sveikata neseniai nemokamai yra patikrinęs dr. T. Savickas. Visi futbolininkai rasti sveiki ir tinkami futbolui. Toks pats patikrinimas numotomas ir pavasarį.

SEKMDIENIŲ FUTBOLAS
Gruodžio 12 d. Lietuvų SK dar kartą žaidžia su Eintracht SC, šį kartą pirmenybių rungtynėse. Vieta—Eintracht Oval, Astoria. Pradžią 2,30 val. Prieš tai susitinka antrosios komandos.

Ivyko lenktynės su mirtimi, kai Kalifornijos (Delano) gyventojas Robert Sketo hemofilija (kraujo tekėjimu) sergantį sūnų vežė į Los Angeles ligoninę.

KREPSINIS BROOKLYNE
Lietuvių Atletų Klubo krepšinininkai dalyvauja Brooklyno Eastern District Y M C A Church League pirmenybėse. Pirmose rungtynėse mūsiškiai nugalėjo estus 43-28, bet toliau pralaimėjo prieš Philemon Bible Society 29-61 ir prieš Ridewood Pentecostal 49-53. Mūsų komandoj žaidžia: Alg. Birutis, J. Birutis, Dausa, Bagdonas, Narbutas, Kazlauskas, Šlepetys, Razminas, Ruzgas, Remėža.

Kaip nereikia pasakoti anekdotų
Norėdamas būti geru anekdotų pasakotoju, venk šių dalykų:
1. Nepasakok ilgų istorijų.
2. Neuzmiršk anekdoto esmės.
3. Pasakodamas nesijuok.
4. Neliesk rankomis klausytojų.
5. Nesakyk to paties anekdoto daugiau kaip vieną kartą tiems patiems klausytojams.
6. Prieš pasakodamas, nesaikyk anekdoto esmės.
7. Nepasakok, jei jau žino.
8. Nesakyk, kad tai juokinėga ir t. t.
9. Nesakyk netinkamoje vietoje.
10. Nesakyk nelaiku.
11. Nesakyk, kad žinai kitą versiją (atmainą).
12. Nesakyk anekdotų apie vietinius asmenis.
Nesakyk tarmiškų anekdotų.

NEWARKO APYLINKĖJE
Gruodžio 5 d. Ivyko A. L. Bnės Newarko apylinkės narių susirinkimas, kuriame buvo pagedaujama artimesnėje ateityje surengti spaudos atgavimo paminėjimą ir teatro vakarą. A. L. Bendruomenės valdomiesiems organams rinkti apylinkės rinkiminės komisijon susirinkimas išrinko: Mačiulaitį, Skirmantiene, Jatulienę, Dilienę ir Skirmantą.

Susirinkimą atidarė ir artėjančių Bendruomenės rinkimų reikalais paaiškinimus davė apylinkės pirm. V. Dilis.

ISNUOMOJAMAS viengungiai kambarys su apstatymu arti Forrest Park. Atskira maudyinė. Turintis automobilį galės gauti garažą. Kreiptis po 6 val. v. šiuo adresu: 85-27 82nd St., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 66-2164.

GERIAUSIS INSURANCE IR REAL ESTATE
Patarinimas po
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-0842 ir Virginia 7-4111

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių
\$250 ažuolinis karstas
Laidotuvių kaina nėra problema, nes mes turime didelį pasirinkimą karstų.
Audeklų dengtas nuo -95
Ažuolinis nuo \$250
Mahagoni med. nuo \$495
Metaliniai nuo \$385
Nemokamai koplyčia
Antanas Polakas
LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA
151 METROPOLITAN AVE.,
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

Dr. Stephen Sheppard su žmona, šiomis dienomis lūdišjės savo brolio dr. Sam Sheppard žmonos nužudymo byloje Clevelande.

LIETUVIAI ADVOKATAI
ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

KĘSTUTIS W. MICHELSON
111-15 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL 18, N. Y.
Virginia 7-4111

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS 73, N.
Newton 9-6620

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

A. Kamenjarin
Real Estate
Isteigta 1914 m.

Kaip apsaugoti nuį kišenvagių?

- Apsisaugant nuo kišenvagių, daug padės, jei bus kreiplamas dėmesys į šiuos dalykus:
1. Laikyk pinigų vidinėje kišenėje.
 2. Bandyk vengti minios ir būk budrus.
 3. Kellaudamas, iškeisk pinigų į kellautojo čekius (travelers checks).
 4. Nesinešiod didelių pinigų sūmų stambiais pluoštais.
 5. Nedraugauk su nepažįstamais asmenimis.
 6. Būk atsargus naktiniuose klubuose ir kitose, žmonių perpildytose vietose.
 7. Žinok, kur yra jūsų pinigai ir kiek.
 8. Uždegdamas nepažįstamo žmogaus cigarete, budėk.
 9. Stebėk tipą, kuris neva atsitiktinai atsitrenkia į jus.
 10. Niekuoomet nelaikyk pinigines užpakalinėje (klubo) kišenėje.

NAUJI METAI—
— NAUJI RATAI

Tas posakis tinka beveik kiekvienam turinčiam automobilį nes retai sutiksime amerikietį, kuris jo nekeistų nauju.

Beį Jūsų laikraščio, VIENYBES, spaustuvis mašinų ratali sukasi nepakeisti jau keletas dešimtmečių.

Trisdešimties metų senumo automobiliu nė vienas Jūsų nedrįstų leisti kelionėn. Deja, spaustuvis negali svajoti ne tik apie naują raidžių rinkimo mašiną, bet net atskirų susidėvėjusių dalių, kuklios prenumeratos pajamomis negali įsigyti.

Todėl, daugelio mūsų bičiulių patariamai, šį sezoną ryžomės pravesti

Vienybės spaustuvei atnaujinti FONDĄ

Kiekvienas skaitytojas, siūsdamas savo prenumeratą, galėtų bent keliais doleriais prie to fondo prisidėti.

Spaustuvei atnaujinti FONDO narių vardai ir jų aukos bus skelbiamos Vienybėje.

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVISKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikšty-noms, gimtadieniams ir kitokioms iškilimėms. Visus užsakymus mes išpildome kuo geriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams. Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV 7-2043

LITHUANIAN AMERICAN AUTO SCHOOL
Užsirašykite į auto mechanikų ir šoferių mokyklą GR. 7-8951
Padėsim jums egzaminuose išrūpinti valtuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmokė gauna diplomus. Padėdame gauti darbą. Pamokos dienomis, vakarais ir sekmdieniais. Instruktoriai patyrę savo arties žinovai. Mokykla veikia nuo 1916 m.
L. TIKNEVICIUS, Direktorius
Metropolitan Auto School
155 2nd AVENUE
Tarp 9-10 gatvių, New York City

KARYS
K A R Y S, kuris prieš 35 metus buvo pradėtas leisti Kaune Lietuvos kariams, dabar vėl pasirodo Jungtinėse Amerikos Valstybėse.
Tai pasaulio lietuvių buv. karių patriotinis žurnalas. Metams 5 dol. Rašykite:
K A R Y S
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

3 DALIŲ GUMOS PUTŲ
3 dalių svoris apie 100 svarų. Sudedami iš paskirų dalių. Uždengalai su zipe riais. Medžiaga išsirenkate patys.
BAMBOO PRODUCTS
A. SAVICKAS, sav.
Atidaryta 8:30 iki 5:30 p. p. kasdien ir šeštadieniais
DIRBTUVĖ IR PARDAVIMAS:
U. S. 1, PRIE FEDERAL & DIXIE, LANTANA, FLORIDA

New Yorkas ir Apylinkė

Jurgis Kiaunė, mūsų bendra darbis, žinomas vietos veikėjas, grįžo iš Igoninės, kur jam buvo padaryta maža operacija.

Juozas Ruseckas, mūsų laikraščio skaitytojas, Almontams, gyvenantiems Miami, Florida, užrašė Vienių, kaip Kalėdų dovaną.

Kan. dr. J. B. Končius, Balfo pirmininkas, grįžo iš Chicago, kur jis buvo nuvykęs organizacijos reikalais.

Alg. Brazis, operos solistas, po koncerto Toronto, Kanadoje, grįždamas į Chicago, buvo sustojęs New Yorke.

Kun. P. Dagys, vietos lietuvių protestantų parapijos klebonas, tarnybos reikalais išvyko į Toronto, Kanada.

Juozas Grabau (Grabauskas), buvęs Vilniaus turtų valdytojas, nekilnojamo turto pirkimo-pardavimo įstaiga atidare 227 Bedford Ave. Brooklyne. Tel. ST 2-7524.

Dr. B. Radživanas, 503 Euclid Ave., Brooklyn 8, N. Y., išrinktas Lietuvių Bendruomenės New Yorko pirmosios apylinkės pirmininku. Be to, į valdybą išrinkta: kun. A. Račkauskas — vicepir., J. Kiaunė — sek., K. Vasiliauskas — švietimo vadovu ir inž. K. Kepalas — išdėtininku.

ZURNALISTŲ SUSIRINKIMAS

Gruodžio 12 d., sekmadienį, 12:30 val. Apreiškimo parapijos mokykloje, 259 N. 5th St., Brooklyn, N. Y. įvyks Lietuvių žurnalistų Sąjungos New Yorko Skyriaus narių susirinkimas. Darbų tvarkoje LŽS pirmininko V. Rastenio pranešimas sąjungos organizaciniams klausimams ir skyriaus einamieji reikalai.

STUDENTŲ ŽINIAI

Šį sekmadienį, gruodžio 12 d., 12 val. 15 min., tuojau po pamaldų, Apreiškimo parapijos mokykloje įvyks Lietuvių Studentų New Yorko Skyriaus susirinkimas. Numatoma ši darbų tvarka: pranešimas iš visuotinio studentų suvažiavimo, paskaita ir einamieji reikalai.

Visi studentai kviečiami dalyvauti.

Studentų Valdybos vardu
Vytautas Kulpavičius

JIESKO GIMINŲ

Aleksandras Kondrotas, Angelės Pelikytės ir Povilo Kondroto sūnus, gyvenęs Gaišės kaime, Vainuto valsč., Tauragės apskr., 1944 m. rugpjūčio 14 d. vokiečių policijos sulmtas ir išvežtas į Vokietiją, vėliau patekęs į Olandiją, Belgiją ir devyneris metus išgyvenęs Prancūzijoje, šių metų rugpjūčio 14 d. atvykęs į Ameriką, ieško giminių ir pažįstamų. Prašo rašyti: Al. Kondrotas, 307 S. Third St. Apt. 19, Brooklyn 11, N. Y.

Betty Hutton, aktorė, dar kartą pasirodė New York scenoje.

PAGERBĖ AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKĖJUS

Lapkričio 28 d. Schwaben Hall salėje Brooklyne pagerbti vietos senieji Amerikos lietuvių veikėjai. Jų vakarą — koncertą surengti iniciatyvos ėmėsi Am. Liet. Tautinės 8-gos I-masis skyrius. Parinkti pagerbtųjų sąrašui buvo sudaryta juro komisija. Iš New Yorko ir apylinkių atžymėti 57 veikėjai.

Pagerbimo lapams įteikti buvo paprašytas Lietuvos gen. konsulas New Yorke Jonas Budrys, kuris savo kalboje priminė, jog ištikrųjų yra gražu, kad naujieji ateiviai nepamiršo senųjų veikėjų nuopelnų Lietuvai ir juos atžymėjo už trūšą. Štai pagerbtųjų sąrašas:

Abraitis Vytautas, Aimonas Jonas, Ambrozijus Juozas, Kun. Aleksūnas Juozas, Atkocaitienė Petronėlė, Averka Dainiulis, Baceviciūnė Ursulė, prel. Balkūnas Jonas, inž. Baltus Jonas, adv. Briedis Stepas, Bulka Mikas, muz. Brundza Jonas, Bukšnaitis Pijus, Garšva Juozas, Ginkus Juozas, Inca Pijus, Jakaitis Jonas, Jocy Pranas, Juknys Petras, Jurgėla Petras, Karvelis Steponas, Katinas Petras, Klina Domininkas, Kulbokienė Elena, Kubilius Povilas, Krūšinskas Kazys, Lapienė Pranė, Mačiulis Juozas, Mikalauskas Petras, Montvila Petras, Morkus Feliksas, Narvydas Jonas, Norvaišaitė Veronika, Pačėsa Kazys, kun. Pakalnis Norbertas, Puskikas Petras, Šimėnienė Paulina, dr. Šliūpaitė Aldona, Steponaitis Jonas, Stukas Jokūbas, Spūdienė Bronė, Svetka Petras, Tyslavienė Valerija, Tamkītė Pranskus Violeta, Trečiokas Albinas, Vaitukaitienė Marė, Valaitienė Ona, Vasiliauskas Aleksas, dr. Vencius Bladas dr. Vinikas Matas, Vyšnius Vincas, Vizbaras Algirdas, Vyžienė Elena, dail. inž. Witkus William, Zarullis Jurgis, Zemaitis Jonas, Zičkienė Opa.

Vieningas Naujųjų Metų sutikimas

New Yorko Lietuvių Bendruomenė rengia vieningą Naujųjų Metų sutikimą Park View salėje, 260 Knickerbacker Ave. Brooklyne, kuriam talkina šios draugijos: A. L. L., I Dariaus Girėno postas, Ateitininkai, Pabaltijo Moterų Tarybos Moterų Klubas, Ramovė, Santara, Skautai, Sporto Klubas, Šviesa, Tautinių Akademikų Sambūris.

Programoje: 1) Lietuvos Gen. Konsulo Jono Budrio ir ALB. LOKO pirm. prel. Jono Balkūno sveikinimai, 2) Amerikos ir Lietuvos himnai, 3) Užkandžiai, gėrimai, šokiai ir kiti pajūrinimai, grojant Adomo Jezavito orkestrui. Parngimo pelnas skiriamas švietimo, kultūros, bei šalpos reikalams. Įėjimo mokesnis, įskaitant ant stalo padėtus užkandžius ir gėrimus — 5 dol. asmeniui, o studentams ir moksleiviams — 3,5 dol.

Stalus (po 10 vietų) arba atskirus bilietus galima užsisakyti iš anksto šiais telefonais: BALF EV. 7-1422, Darbininko redakcijos — GL. 5-7281 ir J. Ginkaus EV. 4-9293, atsiųgiant ligi gruodžio 26 d. išdėtininkui A. Vakseliui 85-09, 88 st. Woodhaven, N. Y.

Vietų skalčius ribotas, taigi bilietais patartina apsirūpinti iš anksto.

Baras bus pačių rengėjų. Atsineštiniai gėrimai taip pat naudotini, prie įėjimo sumokėjus "kamsčio" mokesį.

Rengėjai atsiprašo, kad dėl adresų stokos, ne visiems galėjo pasiųsti asmeninius kvietimus.

Rengimo Komisija.

Tiems, kurie vakare negalėjo dalyvauti, pagerbimo lapai pasiųsti į namus.

Vakarą pradėdant, nuostrią džiaugsmą apie vakaro reikšmę pasakė Tautinės 8-gos I-mo skyriaus pirm. Jurgis Kiaunė. Pagerbtųjų vardu kalbėjo dail. V. Vitkus.

Koncertinę dalį atliko plačiai Brooklyne žinomi dainininkai Violeta Tamkūtė — Pranskienė ir Aleksas Vasiliauskas, akompanuojant Aleksui Mrozinskiui. Be solo, dainų buvo padainuota duetu.

Zodinę programą atliko dramaturgas aktorius Vitalis Zukauskas. Taip pat Pranas Narvydas paskaitė apie ką tik atkeliavusius naujakurių nuotykus, Vakarų programai vadovavo Juozas Valakas.

Pasibaigus vakarui, buvo svečių pobūvis, kuriame kalbėjo Juozas Ginkus, Jonas Valaitis, Paulina Šimėnienė ir kiti.

V. P.

DARIAUS-GIRĖNO KOMITETO VEIKLA

Lapkričio 15 d. Pileičių Klube, 280 Union Ave., Brooklyne, įvyko visuotinis Dariaus-Girėno Paminklo Komiteto susirinkimas. Vasaros laikotarpį veikė vien valdyba. Iškilusio Komiteto pranešimai ir suderintos sąskaitos. Aukų išdė yra \$6,013.77. Ši suma laikoma banke.

Šiuo laiku siuntinėjami laikai organizacijos, draugijos ir paskiriems asmenims, prašant aukų paminklui. Taip pat rūpinamasi vietofe suruošti pramogą ir kitokiais būdais gauti aukų.

Fondo Komiteto išdėtininku P. J. Montvilai išrinkta užuojauta, jo žmonai mirus. Be to, pagerbtas Juozas Ginkus, brooklyntietis, neseniai minėjęs 65 metų amžiaus sukaktį. Gauta nauja aukas, 25 dol., iš SLA 48-Selimo, įvykusio birželio mėnesį Wilkes Barre, Pa. Nuostriai dėkojame Seimui, Tautiškių Cėnių Skirstymo Komitetai ir Valdybai.

J. Šaltis, pirm. adv. S. Briedis, Jr. fin. sek., P. J. Montvila, išdėtininkas.

DIKSONIENĖ PAGERBĖ

Lapkričio 27 d. Bronze įvykos vietos veikėjos Amilės Diksonienės pagerbtimas, kuriame dalyvavo svečių net iš tolimų apylinkių. Tai buvo tikrai graži ir sekminga puota. Pirmiausia kalbėjo garbės viešnis vyras Petras Diksonas. Vaisių metų pasakytą eilę kalbų. Kalbėjo J. Tiškus, p-nia A. Landi, L. Miller, Vieniųbės agentas Jonas Krunklys, A. Blozis, M. Jacėviciūnė ir pagaliau pati garbės viešnia Amilė Diksonienė. Ji padėkojo svečiams už atsilankymą ir gausias dovanas.

Puotą suruošė Petras Diksonas su dukterimis ir sūnum. Jiems padėgė Diksonienės artima draugė M. Šodeikienė.

Amilė Diksonienė yra Amerikoje gimusi ir augusi moteris, gražiai kalba lietuviškai, ilgametė Vieniųbės skaitytoja. Diksonai yra sukūrę gražią šeimą.

Jonas Krunklys

KALĖDŲ SENELIS GINKŲ KRAUTUVĖJE

Kalėdų Senelis jau atvyko į Ginkų krautuvę. Tapdė pati laikas ir jums užtekti ir pasiūlyti, ką jis turi jūsų namams.

Kvičiami, Rasite didelį lietuviškų ir angliškių atvirukų pasirinkimą. Galite gauti lietuviškų ir angliškių galdainių. Rasite importuotų eglaičių papuošalų. Rošomoms plunksnoms ir kitokios dovanos suaukusiems ir vaikams. Norintieji lietuviškų atvirukų, prašomi siųsti užsakymą ir pinigus: J. P. Ginkus, 495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Valkai pasitinka tėvą, grįžusį iš užjūrių.

Neolitany šventė

Gruodžio 4 d. Baltic Freedom House salėje New Yorke buvo atšvesta Lietuvių Tautinių Korporacijų Sambūrio, Neo-Lithuanijos korp. ir dot-nuviskės Jaunosios Lietuvos korporacijos metinės sukakys. Pobūvyje, kur dalyvavo apie 100 svečių, atidaromąją kalbą pasakė Sambūrio pirmininkas Jurgis Sirusas. Sveikino Lietuvos gen. konsulas Jonas Budrys, Neolituonijos mecenatas Juozas Ginkus, Vl. Žilinskis ir latvių studentų Lettonia korporacijos atstovas. Sambūrio sekretorė Aldona Kačanauskienė paskaitė višą eilę gautų sveikinimų. Stasys Jakštas, buv. pradžios mokslo departamentu direktorius, laikė įdomią ir turiningą paskaitą, sukėlusią gyvų atgarsių klausytojų tarpe. Meninėje dalyje pasirodė Aušra Blekaitienė ir Jurgis Blekaitis, deklamodami bei paskaitydami iš Lietuvių literatūros.

Namų pardavimai

NAMŲ SAVININKAMS: Turizne šimtus nuomininkų, kuriems greitai reikia buto Brooklyne arba Queens County. Mes galime jūsų butą išnuomoti teikiame nuomininkui, kuris jums patinka. Butas gali būti su arba be centralinio šildymo. Patys nuomininkai išdekoruos visą butą. Už visą šį patarnavimą savininkui nje-ko nereikia mokėti. Jeigu turite arba netrukus turėsite tuščią butą, tuojau skambinkite mums telefonu: VIRGINIA 9-842.

APDRAUDA - INSURANCE

Mūsų apdraudus ekspertai tinkamai sutvarko ir parūpina visokią apdraudą namams, bizniam, automobiliams, baldams ir Life insurance. Bet kurios apdraudos reikalai, prašome kreiptis mūsų įstaigon.

ORMAN & MICHELSON

111-15 Jamaica Avenue
Richmond Hill, N. Y.
Virginia 9-0842
arba Virginia 7-411
Valandos: Kasdien iki 8 val. 52 Hudson Av., Brooklyn, N.Y.

Moterų Vieniųbė ir Nauji Metai

Tradicinis Moterų Vieniųbės Naujų Metų sutikimas, kuris įvyks gruodžio 31 d. 9 vakare, ši kartą yra ruošiamas gražioje Pierre Point viešbučio salėje, 55 Pierre Point St. Brooklyne, 8 dol. asmeniui. Už tai svečias gaus puikią vakarienę, geriausios degtinės butelį ir sodės.

Jau 20 metų, kai Moterų Vieniųbė veikia labdaros srityje. Ateinančių Kalėdų švenčių progą Moterų Vieniųbė per Bal-fą siūnia lietuviams našlaičiams į Europą dovanų.

TARYBA RUOSIASI MINĖTI VASARIO 16

Gruodžio 2 d. New Yorko Lietuvių Taryba savo susirinkime nutarė būsimam Vasario 16 minėjimo programai sujungti visus vietos chorų į vieną. Minėjimas įvyks vasario 13 d. Webster Hall, New Yorke. Numatoma kviešti New Yorko gubernatorių Harrimana.

SUZEISTAS AKTORIUS VITALIS ZUKAUSKAS

Praeitą sekmadienio naktį po sekmingo "Aušros Sūnų" pastatymo, jų režisorius ir vaidila Vitalis Zukauskas skaudžiai nukentėjo automobilio ir sunkvežimio susidūrimė. Nelaimė įvyko vidurnaktį, Vitaliui Zukauskui vežant namo artistus. Vitaliui įlausti šonkauliai ir koja. Automobilius sakoma, sudaužytas nepataisomai. Zukauskas tebėra ligoninėje.

KAUNŲ MAISTO

KRAUTUVĖ

Lietuviškos dešros, skilandžiai ir kiti maisto produktai.
Tel. UL 8-7821

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Ruošia

Alma Kasmociūtė savo

STEAMBOAT ROAD INN

89 STEAMBOAT ROAD, GREAT NECK, L. I.

Penktadienį, gruodžio 31 d. 9 v. v.

VAKARIENEI KALAKUTAS, DESROS IR T. T.

Šokiai — lietuviška amerikoniška muzika

Baras atdaras visą naktį

Bilietas asmeniui 3 dol.

Vietas rezervuokite iš anksto.

Telefonuokite Almai tuojau — GR 2-1546

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR

Kazys ir Alvena Buividalai

Vienas iš gražiausių kabaretų miestė! Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai.

DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI

Vakarais muzika prie baro.

80 ST. MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y.

(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS

SALĖ SEIMYNNINEMS PRAMOGOMS

158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Tel. E'Vergreen 4-9737

LESLIE HOTEL

I. NUSDARF, buvęs Knapp's Mention sav.

Puikūs, modernūs, dideli kambariai. Kiekvienas turi privačią maudynę, telefoną. Cedro spintos. Soliarus. Tropiškas porčius. Keltuvus. Visa tai pačiame Atlanto pakraštyje. Europinė namų tvarka. Kavinė.

Ocean Drive at 13th St. Miami Beach, Florida.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

ŠOKIAI

PENKTADIENIŲ VAKARAI

BARAS, RESTORANAS

SALĖ vestuvėms, susirinkimams, parengimams, etc.

Vyt. BELECKAS

savininkas

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.

Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewoode

JUOZAS GRABAU

Licensed

REAL ESTATE BROKER

Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsime patenkinti sąžininga ir rūpestinga pasauga.

227 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Stagg 2-7524

M. and Z AUTO COLLISION WORKS

I. MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS

Lietuvių specialistų auto taisymo dirbtuvė

937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)

Tel. EV 8 9794

Namų telefonai: HY 7-3247 ir GL 6-8659

JOIN OUR NEW CHRISTMAS CLUB NOW

Latest Quarterly Interest — Dividend

On Regular Savings Accounts on sums from \$25. to \$10,000.

3 1/4% Per Year

Plus Extra 1/4% Per Year

Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such months if left to the end of the quarterly dividend period.

THE Kings County SAVINGS BANK

135 BROADWAY at BEDFORD AVE.

539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue

Member Federal Deposit Insurance Corporation